

گهوجاندن

4چيروڙكى تهنزناميز و رهخنهگرانهى

سهردهمى گهوجاندن

وهرگيپرانى : نورى كهريم

ناوى كتيب : گهوجاندن

نوسەر: محەمەد عەبدلخالیق

وەرگیژ: نوری کەریم ئەحمەد

بابەت: چیرۆک

هەڵەچنین: میهرەبان عەلی

دیزاینی ناوہوہ:

دیزاینی بەرگ:

چاپکردن:

پیشەکی کتیبەکە

ئەگەر ویستت کازاو ناوہرۆکی راستینە

نوسەرێکی گەورە، شاعیرێکی ناسراو، یا

شیوہ کارێکی بەهرەمەند بزانی، پێویستە شقلیو

پقلی یه کانی سه رده می مندالی وهه رزه کاری
یه که ی ببینیت (1).

ئه گهر توانیت نویسنه کانی سه رده می هه رزه کاری
یه که ی بخوینیته وه، وینه کانی مندالی یا
هؤنراوه کانی تافی بلوقبون ته ماشا بکه یت ئینجا
ئاستی تواناو به هر مه ندی ئه و که سه
ده رده که ویت و سه رچاوه راستینه و
چه سپاوه کانی خوپیگه یاندن و خوینده واری
یه که ی، کانی اوه کانی تیژئاو کردنی به هره کانی
ده زانیت و ئاشکراده بن (2).

من دوا ی ئه زمونی نزیکه ی 30 سی صال نویسن
به ئه م راستی یه گه یشتوم و ده ئیم ئه وه ئاسانه
مروّف توانا کانی به ره و پیش به ریت و پیشبخت،
زوریک له به ره به سته کان تیپه رینیت که ریگربون
له به رده میدا، ده توانیت گه لیک فیل و
چاوبه ست فیربیت بؤ جوان کردن و سفت

وسۆلکردن و مشتومالکردنی به رهه مه که ی، جا
ئه و به رهه مه هۆنراوه، چیرۆک، تابلۆ یا فیلم و
.. بیټ (3).

نوسەر و هونه رمه ند ده توانن کاریگه ر بیان
له سه رخوینه ر و ته ماشاوان هه بیټ، ته نانه ت
له سه ره خنه گره پسپۆر و پیشه کاره
کانیش. ده توانن به رتیل به ره خنه گر بدن
، به رتیل به خوینه ریش بدن، هه ریه که یان
به جوړیک، یه کیکیان به پاره، یه کیکیان به
نوسین له سه ر ئه و ئایدیایه ی که ئه و باوه ری
پییه، ئیتر خوینه ر یا ته ماشاوان چه واشه ده بیټ
و له بری ئه وه ی بایه خ به لایه نه هۆنه ری یه که
بدات، چاوی له سه ر
(مه به سه ته که، کیشه که، ئامانجی شاردراره ی نیو
به رهه مه که یه!)، به لام ئه گه ر ده سه ت به
به رهه مه سه ره تاپی یه کانی نوسه ر یا

هونه رمه نده که دا بگات، ئاستی راستینه ی
به هره وتوانا هونه رپی یه کانی ده زانیت، دور
له زیاده روپی جه ماوهر، دلپرسی ره خنه گران یا
رق و کینه ی رکابه ر و ناحه زه کان. جائه گهر
شقلیو قلی یه کانی مندالی وهه رزه کاری بینیت
که خوئی شهر میان لیده کات و ته ریقی
دایده گریت یا ههر بلاویشی نه کردونه ته وه، زور
شت تیده گه یت.

پیده چیت که موکورتی و لاوازی لایه نی
زمانه وانیی و کورتبینی و که مفامی، گریی دهرونی..
ههر هه موئه مانه کاره به رایی یه کانی نوسهر و
هونه رمه ند په رده یان له سهر لاده دهن. (4)

زوریک له هونه رمه نده مه زنه کان ده خوازن
وهه و لیشده دهن ئه و نه پنی یانه له جه ماوهر
بشارنه وه، به وهو یه وهش هه ندیک له
ئه کته ره کان به ره مه به رایی یه کانی پیش

نیوبانگ و سوپه رستار ده کرنه وه و زینده به چالی
ده کهن بوئه وهی رووه گهش و پرشنگداره که یان
کالنه بیته وه. هونه رمه نده شیوه کاره مه زنه کان
ئه و کاره یان کردو وه، تابلوکانی سهرده می لاویتی
یان له نیوده برد بو شاردنه وهی چهند خه وشیکی
ته کنیکی زهق، یا له و باوهره دابون که بلیمه تی
له یه که مین تابلو دا دهرده که ویت!

شاعیریکی ناسراوی ئه م سهرده مه ،یه که مین
دیوانی له لیستی به ره مه کانی دا دهره ینا، ئیستا
ئه و دیوانه وه ک منالیکی زؤل ، بی باوانه!
دانه دانه یه ک له وانه ی ده گه نه ئاسمانی سوپه ر
ستار، شانازی به به ره مه به رای یه کانی
خویانه وه ده کهن، ئه مه دروسته، به لام ئه وانه ی
پیچه وانه ی ئه مانن زور هه له ن، چونکه
ده ستیکی کاره کان به شیکه له ئه زمونه که و
پله یه ک یا چهند پله یه که له په یژه یه کی دریزی

فرهپله و ئه گهر ئه وه نه بئت ئه وانيش
نه ده گه يشتنه ئه و به رزی یه و مروڤيش
پيشنه ده كه وت.

كومه له چيروككي چيروكنوس دكتور محه مه د
عه بدلخاليق له بهر ده ستماندايه كه يه كه مين
به ره مه يتي، (شقليوپقلي يه كاني) هه رزه كاريشي
له خوگرتووه، به لام وه هاي ليده خوئينه وه كه
به هره يه كي هه يه و به دو تايبه تمه ندي
جيا ده كرته وه، يه كه مينيان به هره يه كه تواناي
گه شه كردني هه يه، ئه وه ش به وه وويه وه كه
نوسه ر بنه ما كاني چيروكنوسيني له بنده ستدايه و
پيوستي به هه وليكي زور نيه بو گه شه پيدان و
مشتوما لكردني سه ليقه و به هره كاني. دوه مين
تايبه تمه نديش تواناي گه ياندني ئه وه يه كه
ده يه ويٽ. گرنگترين مه رجه كاني به هره ي
گه ياندنيش برتي يه له چيژ وه رگرتن، ساده

وساكارپي و دهربرينيك كه گوزارشت له بارودوخه كه بكات، خوينه ر و بينه ر خوياني تيدا بيننه وه جا نوسينه كاني محمه د عه بدلخاليق هه ر هه مو ئه و مه رجانه ي تيدا يه، ساده و ساكار و بي رتوش چيژنيك به خوينه ر و ته ماشاوان ده به خشيت بي به كارهيئاني وشه ي قه به و ره نگاره نگ و موزيكاميژ (5).

يه كه مين به هره كاني ئه م چيروكنوسه ئه وه يه ده توانيت دامه زراندي شيرازه و رايه له كاني چيروك يا چيروكنوسين به ده ستسوكي و تواناوه بچنييت، ئيتر خوينه ر و ته ماشاوان ئه بله ق وحه په ساو له سه ره تاي چيروكه كه وه هه تا كووتاي له ته كيدا ريده كهن و چيژ له و روناكي يه كزه ش ده بينن كه به ئه نقه ست بويان هه لده كات، ئيتر تو، نه له روناكيدايت و نه له تاريخيشدا په لده هاويت (6).

له چيروځي (جلى ژيره وه دا) كه ده ستيپده كات،
ليده گه ريت تو بوخوت بيربكه يته وه و نه وه
بينته بهرچاوت كه ده ته ویت، ئینجا له كوټايي
چيروځه كه دا كه وانه كه داده خات.

له چيروځي (كه سيكي نامو - جنوکه) دا، بي
ليكدانه وه چيروځه كه ت بو ده گيړيته وه، ئینجا
به سه رهاته كه ت به شيويه كي ساده و ساكار
ده خاته به رده ست و توش باوهر به روداو ه كان
ده كه يت، به لام هه ست ناكه يت كه نوسه ر
هه ولده دات ناچارت بكات به لايه كدا بتبات كه
خوي مه به ستيتي .

نوسه ر له شيگردنه وه ي دهر ونيشدا وه ستايه ..
جارنا چاريك له نه نديشه دا جيتده هيليت يا
كتوپر له به رده م روداو يكد راتده گريت و ئيتر
هه نگو به هه نگو په لكيشت ده كات، چاريك
ده گه ريته وه بو دواوه، ده ميك به زماني

پالەوانەکانی دەدویت، هەندیک جار بە راستی و
جار جارێکیش بە خەوینین یا خەیاڵ و
ئەندێشە .

نوسەر وەها پەلکێشت دەکات کە زۆرینەی
چیرۆکەکان خەم و خولیا و ختورە ی پالەوانەکان
ویرو بۆچونە ئەرینی و نەرینی یە کانیانە، کە
چۆن بیروکە یە ک بەدوای بیروکە یە کداو
هەستییکی راگوزاری بەدوی هەستیکدا دیت و
تۆ بەتەنیا دەخاتە ئەو گێژاوەوە، تۆش
رەنگدانەوی دەرونی خۆت هەست
پێدەکەیت، وە ک ئەوە ی بیەویت بەهۆی گری
دەرونی یە کانتەو شپرزەت بکات. (7) چیرۆکە کە
تەواو دەبیت و تۆ هێشتا نازانیت کێشە ی
پالەوانە کە یە یا کێشە ی تۆی خوینەرە؟! نوسەر
کارە کتەرەکان زۆر بە شارەزایی و لێهاتویی
دەخولقینیت، روداوەکان بە خیرایی یا لەسەر خو

و به هیمنی ده جولینیت و به ریده کات به پیی بارو
دوخه که و ئینجا بو شیرازه و دامه زرانندی
رایه له کانی هەر چیرۆکیک، کو تاپی یه کی گونجاو
داده نیت و لیده گهریت خوینەر به ئاسمانی
ئه ندیشه و فه نتا زیادا بفریت یا کتوپر راستی
روداوه که له بهر ده متدا قوتده کاته وه (8).

نوسەر ده زانیت و چاکیش ده زانیت له چ
سه رده میکدا ده ژی و بارو دوخی ئه و سه رده مه ش
شاره زایه که تئیدا ده ژی، ده زانیت حکومه ت و
سیستمه کانی ده سه لات چۆن کار له ژیانی
هاولاتی یان ده کهن و ده ستگا کانی ئاسایش چۆن
ده ست له ره وتی روداوه کان و ه رده دهن و ده بنه
لایه نیکی سه ره کیی زۆرینه ی ئه و روداوه
ته مومژاوی یانه ی تاکه کانی گهل
تئینا گهن. ئه مه ش له سه ر نوسه ر قورس
ده که ویت له م بارو دوخه رامیاری یه ی پئیدا

تیدا دهژین که قه دهغه و بڤهن، به لکو
مه ترسی له نیو چونیشی به دو او هیه! به لام
ناتوانیت پشتگوئیبخات، چونکه پشتگوئیبخستی
ژیانی تفت و تالی نه ته وه که مانه له ژیر کوټ و
زنجیری ده ستگا سه رکوتکار و خو سه پینه کانی
ئاسایشدا. ئه مئاوردانه وه هیه ی نوسه له م لایه نه
هه ستیار و مه ترسیداره ده بیت له سه ره ردو
ئاستی هونه ری و ره وشت حسپی بو بکریت که
نیشانه ی هه ستکردنه به وه ی که هونه ر
ئاوینه ی سه رده مه که یه تی و پیویسته هاریکاری
خوینه ر بکات بو ده ر بازبون و تیپه راندنی ئه م
سه رده مه بو سه رده میکی گونجاو .

زوریکی له ره خنه گران ده لپن هونه ر بو هونه ره
وتیکه لاوکردنی له گه ل رامیاری، هونه ره که
تیکده دات. ئه وه دروسته، به لام رامیاریش بوته
به شیکی گرنگی ژیانمان وله لایه نی هونه ری یه وه

که لاختنی کاریکی سروشتی نییه و له لایه نی
مروځایه تیشه وه ده سته ردانه له خوینهر له
ههره چرکه ساته کانی دوشداماندا. به کورتی
یه که ی کومه له چیروکیکی (خوش
وبه له زه ته!) چیرمکرد له خویندنه وه یان، شادمانم
که له باره یه وه دهنوسم، شادمانی یه که شم پر
ده بیت که خوینهریش چیر له خویندنه وه ی
داهینانه کانی ئەم نوسه ره لاوه وه ربگریت.

ئەم کومه له چیروکه (شقلیو پقلی یه کانی
مندالی) مندالیکی به هرهمه ند و نوسه ریکه
هیوادارم بایه خی بدریتی و به رده وام بیت له م
ریگا سه خته دا و دنیا شم له دواروژیکی نزیکدا
میصر شانازی پیوه ده کات.

عه بدلره حمان یوسف

۳۱ ديسه مبه ر ۲۰۱۴

ژیده ره کان:

1- شقلیو پقلی : نوسهر ، دهسته وشه ی
(خربشات الطفوله والصبای)
به کاره ییناوه، له کوردیدا ده بیته شقلیو پقلی
یه کانی سه رده می مندالی وهه رزه پی.

2 – خوینده وار و خوینده وار پی : له گه ل ئه و
هه مو شانازی یه ی به زمانه که مانه وه ده یکه یین
و دوست و دوژمن سه رسامی ده یانگریت که
نه ته وه یه کی بنده ست و دابه شکراو، چوئن
توانیویه تی زمانه که ی به پاکوپوخته پی بپاریزیت
و له و بواره دا بووری فارس و تورک
بداته وه .. به لام له چه ند لایه نیکه وه هه ژاری و
ده ستکورتی پیوه دیاره. هه ر بوئمونه
وشه یه کمان به رامبه ر هه ردو وشه ی (سه قافه و
موسه قه ف) ی عه ره بی نییه! چونکه وشه ی
روشنیری و روشنیر له و واتایه وه دورن. وشه ی

(سە قافە) دە کاتە کلتور نە ک خوەندە واری.
وشە ی (موسە قەف) یش واتا کە سێک کە
چە ندین پلە ی خویندن و خوپیگە یاندنی
تێپەراندوو و لە هەر بابە تێک کە م و زۆر شتێک
دە زانی ت و لە خویندن و خویندە وە و
خوپیگە یاندنیشدا بە ر دە وامە .. دە شیت کە سێکی
رونا کبیر بێ ت و دە شیت کە سێکی تاری کبیر بێ ت
!وشە ی (خویندە وار) یش بە شیوە یە کی گشتی
بە و کە سانه دە لێین کە خویندە واری یان هە یە
بخویندە وە و نوسین دە زانن). وشە ی
رونا کبیریش واتا، کە سێکی کراو و پێشکە و تنخواز
و رو لە زانست و لیکۆ لێنە وە ی زانستی و
پشتکردنە غە یبیات و ئە و دیو سروشت . کە واتە
هیشتا ها و واتایە کمان بو سە قافە و موسە قەف
نە دۆزیو تە وە و ناشیت وشە ی خویندە وار یا
رونا کبیر لە بری (موسە قەف) بە کاربە یین .

3 - سفتوسۆلکردن و مشتومال :نوسەر لهو شوینهداو بهو واتایه، وشه‌ی (تجوید) ی به‌کاربردوو، به‌لام عه‌ره‌ب وشه‌ی (تجوید) بۆ دروست خویندنه‌وه‌ی قورئانی پیروژ به‌کارده‌بات.

4 - بیرکوؤله‌وار، کالفامی : من له شوینی (خلل فکری) دامناوه، که ئه‌و واتایه نابه‌خشیت که نوسەر مه‌به‌ستیتی، چونکه (خلل فکری) واتا که مئاوه‌زی یا ئاوه‌زشیواوی.

5 - وشه‌ی قه‌به‌و موزیکئامیز : له‌جیگه‌ی (کلمات رنانه وطنانه) دامناوه.

6 - دامه‌زراندنی شیرازه‌وچنینی رایه‌له‌کانی چیرۆک : له‌بری (النسج القصصی والحبک)

7 - ختوره : وهك (خاطره ، خواطر) له زمانى
عه ره بيدا. كورد ده ئيت ختوره يه ك به دلمدا
هات، بيريكي راگوزاري

8 - فه نتازيا : فه نتازياش ههر هاوواتاي
ئه نديشه يه، وه لى فه نتازيا فراوانترو لايه نى
روناكبينى ره نگاله يى زورتر پيوه دياره.

پيشه كى وه رگير

خويندنه وهى ئه م چيروكانه ههر له
ده ستپي كه وه، له لاپه ره كاني به رايى يه وه نه ك ههر
سه رنجيان راكيشام، تو بلى په لكيشيان كردم ،
ورد ورد به هه ست و به چيژه وه كه وتبومه نيو
وشه و رسته و دهسته وشه و ده ربرينه ساده و
ساكاره كاني نوسه ره وه كه زور وه ستايانه چه ندين

چەمكى گىرنگ و ھەستىارى ژيانى رۆژانە
دەورورژىنىت، چىنە چەوساوە و بەشخورەو ھەكان
ھوشيار دەكاتەو پىر بەچاوى بىنين و تواناى
بىر كىرنەو و رامان، گوزەرانى خۆپى و دەورو
بەرە كەى بخوئىنئىتەو و بەجۆرىكى نوئى لە
پەيوەندى يەكانى نىوان مرۆف و دەسەلات
(ھوكمەت) تىبگات لەو كۆمەلگە يەدا كە كوئىرانە
و پەلبەستراو تىيدا دەژى.. لە گەل خوئىندنەو ھەدا
گومانىكىش ھاتە پىش، ھەركە لا پەرە يە كەم
ھەلدەدا يەو بەجورىك گەل و ولاتى كوردەم
لەم چىرۆكانەدا دەبىنى يەو، جار نا جارىك
بگەرامەو ھەبو ناوى چىرۆكنوسە كە، تۆ بلىت
چىرۆكنوسىكى كورد بىت و ئەم بەرھەمانەى بە
عارەبى نوسىبىت؟ ئەم كۆمەلە جىرۆكە بە
نىونىشانى (اشار لا تزول) ئەو شوئىن برىنانەى
ھەردەمىن سارىژنابن، بەلام ناونىشانىك

سواری کۆلم بووه، ورکی لیگرتوم که چاپکران
ناوی بنیم (شقلیو پقلی!) شقلیو پقلیش
دهربرینیکی تایبه ته به سلیمانی و پتر له واتایه کی
ههیه .

ناونیشانی دو چیرۆک له و سێ چیرۆکه
گۆریوه، که واتاگانیان له زمانی کوردیدا
نه هیزوپۆز و نه هارمۆنیا به کیان نییه. نیونیشانی
چیرۆکی (دوله هندستان الشقیقه. دهوله تی
هندستانی برا) کردومه به (دادگاییکردنی ماریکی
زمانزان)، چیرۆکی (الرجل الغریب - پیاوه
نامۆکه) کردومه به (که سێکی نه ناسراو -
جنۆکه).. چیرۆکی (الشتاء القادم) پیده چیت
هه له ی تایپه، (الشتاء قادم) دروسته، بۆ
ئه ویش ده بیت له بهرامبهردا (زستان به ریویه)
دابنن، به لām (به م هاوینه سه رمامانه، زستانه
زستان) به گونجاوتر ده بینم .

ئەم چىرۆكانە بۇ نواندن و نمايشكردنى
سەرشانو، بۇ ئەم سەردەمەى كورد ئاوينەىه كى
بالا نمايه و هەمو تاكيكى كوردخۆى
تېداده بينىت، هەركەسە و لە شوپن و جيگەى
خۆيه وە، لە بەرەى گەلدايه، لە بەرەى دەسەلات
دايه يا لە هەردو لايە!

بە باشى دەزانم هەندىك رستە يا دەستە وشە بە
دو جۆر وەربگىرم و يە كىكيان لەنيو دو كەوانەدا
دابنىم كە ببىتە كارئاسانى بۇ ئەكتەر و بينەر و
خوينەريش و ئەو نامويى يەى لە گەل كلتورى
گەلى مىصردا برەوينىتە وە و پترىچىتە نيو
روداوە كانە وە و چىژى ليوەگرىت. لە هەندىك
برگەشدا چاويكم نوقاندوو و تەنكە دەستكارى
يە ك يا ئەمدىو ئەودىويكم بە دەستە وشەىە ك
كردوو، نوسەر دەلىت (بۇ تىپەراندىنى ئەو
سەردەمە بۇ سەردەمىكى خوشتر..) من

نوسيومه بو سهرده ميكي خوش، چونكه
له سهرده ميكي خوش دا نه ژياوه و نازي، هه تا
تيپه رينيت بو سهرده ميكي خوشتر.

چنگ و په له كاني دهسه لات، ئامپره
گيانله به ره كان، ئه وانهي مه له واني شارهزا و
راهاتوي زه لكاوي هه مو جوړه گهنده لي و
بيئابروييه كن، كاتيک پير و ليكه وته ش ده بن،
نه پاك ده بنه وه، نه به خو ياندا ده چنه وه و نه
شهرم ده كه ن.. ده بينين يه كيكيان له به رامبه ر
قالبېك كيكي سهر به ميوه (تورته) وه ك مندا ل
شاگه شكه ده بيت و ئه و هه مو نه يني يه به ده م
كيك خوار دنه وه ده در كينيت، ئه وه نده ش
سوك و بي ريزه، به به رچاوي ميوانه كه وه
ده چيته ته واليت و هه ر به پيوه هه لده ميزيت ،
درگاكه ش داناخات و ميشيش ميواني نيه !

نوسەر له و سێ چیرۆکه دا، راستی یه کی رهقوته ق
دهدات به روی میصری یه کانی هاوده ردیدا که
داردهسته کانی رژیم (له هیچ تاوانیک
سلناکه نه وه، گرنگ ئه وه یه گومان نه که ویته
سه ر دهسه لات)، پرسیاریکی گرنگیش
دهور و ژینیت (ئه وانهی ئه وه مو تاوانه ده که ن،
کی ئه وه دهسه لاتهی پیداون؟) ئیتر ئه وه
خه لکه ش برسی و ماندو و په ریشان، روژان
هر خۆده خۆنه وه و شه وانیش به ده م ئازاره وه
گینگل ده ده ن.

نوسەر له م چیرۆکانه دا خۆی
ساغ کردوته وه، له سه نگه ری به رخۆدانه وه
چاوئیکی له جه ماوه ره و چاوئیکیشی له سه ر
ده سه لاته و چاوه روانه ..

نوری که ریم

ئه له مانیا/ پایزی 2020

چيرۆكى يه كه م

دادگاييكر دنى مارىكى زمانزان

1

ئاپورەى خەلكە كە لە رادە بەدەرە، ھەرچەند
ماوہى نىوان مالە كەم و سىنەماكە چەند
كىلومەترىك پتر نىيە، بەلام نزيكەى يەك
دەمژمىر و نيو ئىنجا گەيشتمە بەردەرگای
سىنەماكە و دياربو درەنگ گەيشتوم و فىلمە كە
دەستىپىكر دوو، ئەو تە بەردەرگای چو نە
ژورەو چۆلو ھۆلە. من ھەرگىز رۆژى لە رۆژان
ئارەزوى بىنىنى فىلمى ھندىم نە كردوو، ئەمە
لەسەر راسپاردەى يە كىك لە ھاورىكانمە كە
حەزدە كات ئەم فىلمە بىنىم. كە سىك
لە بەردەرگای ھۆلە كە بلىتە كەى لە دەست

وهرگرتم و سوچيکي قرتاند، پياويکي دیکه به
لايتيکي دهستي يهوه کهوته پيشم بو هو له
تاريکه که، ههتا جيگايه کي بو دوزيمه وه و
دانيشتم، ئينجا چهند جاريک ئه مديو و ئه وديوم
کرد ههتا له سهر باريکي گونجاو دانيشتم .
په رده يه کي پر له دهنگ و رهنگ، ههتا چاوبرکات
کي لگه ي صهوز و ئازهل و بالنده ي مالي،
ئاسمان يکي شين و بيگهره، که سيکيش له پشت
وينه جولاهه کانه وه روداهه کان ده گيرته وه که
وادياره ئه و که سه يه که به قه راغ کي لگه که دا
ده رواه، به خو ي وشيوه ي دهموچاوه گهنم
رهنگه که ي ، قزه خاو و پره که ي و بالا
مامناوه ندي يه که يه وه، له ناکاو يکدا ده وه ستيت
و تيروانين وردبونه وه يه کي تيز له چاوه کانيدا
ديارده که وي ت بو که سيکي دیکه .. که سه که
ئه وه تا ، لايويکي باريکه له يه کلاويکي له سه ردايه،

قژە پرەكەپي داپۆشيوە، بلوئيرئىكى بەدەستەوہيە،
ليو دەنيّت بە ليوى بلوئيرەكەوہ، ئاوازيك
دەسازينيّت .. چ ئاوازيكى خۆش لە گەروى ئەو
بلوئيرەوہ سەررئژدەكات. ئاوازيك دەخوينيّت و
تەماشاي بەردەمى خۆى دەكات، لەويدا بستىك
لەزەوى يەكە دەبزويّت ھەر وەك ئەوہى
دەعبايەك لە ژيرەوہ كوني بكات و بيهويّت بيّتە
دەرەوہ.. چەند چركەيەك تيدەپەريّت و ماريك
لەويړا ديّتە دەرەوہ و لەبەردەم كۆرە لاوہكەدا
سەربەرزدەكاتەوہ ، وەك ئەوہى رينمايي
ليوہربگريّت. لاوہكە بەردەوامە لەبلوئيرژەنيندا و
مارەكەش فيشكەدەكات. كەسى دوہم كە بە
ديار بينيني ئەم ديمەنانەوہ حەپەسابو، دەبيّتە
خولياي كە بزانيّت ئەم مارە بو كوي دەخشيّت،
دەكەويّتە دوای مارەكە، كاميراش ليړە بو ئەوي
و لەم كۆلان بو ئەو كۆلان بەدوايانەوہيە. وەك

به زۆربونى ريشى لاوه كه دا دهرده كه وئيت ئه م
شوئنه كه وتنه زۆرى خاياندووه و ئه وهش
ده سه لميئيت كه فيلمه كه به راستى فيلمى
هندى يه ! دوا جار ماره كه له په نا شوراي
كو شكيكى به رزدا خو ماتده كات و بن شورا كه
ده كوئيت و ونده بيت، لاوه كه ش هر وه ستاوه
و دياره كه هيشتا هه رحه په ساوه، ناتوانيتيش
چيتر دواى ماره كه بكه وئيت ، بزانيئت ئه م ماره
چ كارئيكي هه يه له كو شكي فه رماندارى شار، بوئيه
نه روشت، له شوئني خوئى مايه وه، زور بير و
بو چون و پرسيار ميشكيان خرؤشان دبو هه تا
دهنگه دهنگ و جموجولئيكي نائاساي
پاسه وانه كاني كو شك ورياي ده كه نه وه و دواى
چهند خوله كييك ماشينيكي ئه مبولانس به لوره
لور هات و له به رده م درگاي كو شكه كه دا وه ستا
و پاسه وانه كانيش بلاوه يان به ئاپوره ي

خه لکه که ده کرد که هاتبون بزنان چي رویداوه.
هه والیکیش له نیوانیاندا ده ماوده می ده کرد:
فرمانداری شار مار پیوهیداوه و کهس نازانیت
ئه و ماره چۆن گه یشتۆته ژوره که ی و چونیش
خۆی ونکرد؟ سه ره تاو بنه تای روداوه که کهس
نايزانیت جگه له و که سه ی هه ره له سه ره تاوه
هه نگاو به هه نگاو هه تا ماره که دزه ده کاته نیو
کۆشکی فرمانداره وه روداوه که ی به چاوی
خۆی دیتوو. گپره ره وه ی روداوه کان، ده مانباته
هۆلێک، هۆلێ دادگایه، ئه وه دادوه ره کان
دانیشتون و ئه وه ش که سیکه له قه فه زی
تاوانبارکردندا، که خودی کوره بلویرژنه که یه
وماره که له بهرده میدا سه ری بهرزکرده وه .. دیاره
سه ره تای فیلمه که م نه بینیه و به مجوره ش
چیرێ ته واوی لیوه رناگرم، ئه ی چارچیه ؟

ته ماشايه کي ئه وکە سه ی ته نيشتم کرد و به
دودلئيه که وه وتم:

* ببورن پرسيارئیک!

** فهرمو .

* به داخه وه من درهنگ فرياکه وتم و به شئیکي
گرنگي فيلمه که م نه بينيوه. دياربو له
مه به سته که م تئگه یشته و زۆر به سادهي وتي :

** له کوئوه بينيوته؟

* له ده رکه وتني بلوئيرژه نه که وه .

** زۆر چاکه، ئه و به شه کورته که مه وه بوئ
. ئه و که سه ی له قه فه زه که دايه نايژه نيئیکي زۆر
به هره مه ند و به توانايه، له گه ل چه ند تيپئیکي
مؤزيك کاری ده کرد، باوکی له کارگه يه ک کريکاربو،
له خوئپيشاندا نيئیکي کريکاراندا دژي زۆرداري
ده ولته و سيستمی سه رمایه داري و داوا کردنی

مافه كانی کریکاران ، باوکه که ده که ویتته بهر
گوله ی پۆلیس و ده کوژریت. کوره که ی ئاوازیکی
زۆر خه مناک و فرمیسكرژیکی کاریگه ر پيشکه ش
به گیانی باوکی ده کات که زۆر خپرا بلاوبوه و
ئۆپۆزسیۆن له کۆبونه ووه و کۆنگره کانیاندا
هه ست و سۆزی جه ماوه ریان پیده خرۆشاندا.
ئیتر له وکاته ووه ژیان و به هره هونه ریه که ی ئه و
لاوه رپه وئیکی نوی ده گریته بهر، هونه ره که ی
تیکه ل بو به سیاسه ت، به ره مه کانی به ناوی
زیندانیان و قوربانیه کانی ده ستی رژیم ناوده نا و
به خۆی و بلویره که یه ووه له ریزی پيشه ووه ی
خۆپيشانده راندا بو، جه ماوه ری هانده دا و
ده یجۆشاندن .. به کورتی ئه م کوره بوه
هیمایه کی ئۆپۆزسیۆن و ئاوازه کانیشی به گوندو
شارۆچکه و شاره کانی و لاتدا بلاوبونه ووه هه تا له
ئه نجامدا ده رکه وت که تاوانکاره !

* تاوانكار ؟

** به ئى تاوانكار و تيرورست و هاندهرى
توندوتىرپى.

* چۆن ؟

** به هره و تواناكانى خۆى له بلوئيرلئيداندا خسته
گەر بۆ به كاربردنى ماره ژههراويه كان . دياره تۆ
دهزانيت دهنگى بلوئر چهند كارىگه رپى ههيه
له سهر وابهسته كردنى مار.

* بيستمه و له چيروكه كانى ههزار و يهك
شه وهشدا خوئندومه ته وه.

** ئه وهش ئاشكرا بو كه به هره هونه رى يه كهى
بۆ رامكردنى مار و ئاراسته كردنيان به كارده بات
دژى به رپرسانى دهولت و پيوهدانيان.

* ئهى چۆن ئه وهيان بۆ دهركهوت ؟

** ئەو كەسەى ھەنگاۋ بە ھەنگاۋ بە شوۋىن
مارەكەۋە بو، زانىارى دابە پۇلىس و ئەۋەتا
ھاتوۋە ۋەك شايەتى سەلماندىنى تاۋانەكەش
شايەتى بدات .

*زۆر جوانە! تەنھا ھەربەۋ ھۆيەشەۋە
بلوۋرژەنەكە دەستگىر كراۋە و دادگاپى دەكرىت؟
** بەلى، ئەى بۇ نا؟ شايەت ھەيە،
فەرماندارى شار مارگەزتويەتى، لاۋىكىش رقى
لە فەرماندارە، ئەۋەكەمە؟

*بىگومان نە، بەلام ئەۋەى شايەتەكە دەيلىت
لۆژىك نىيە و بەھىچ جۆرىك ناچىتە ئەقلەۋە.

** چى ھاندەرتە شايەتەكە بەدرۆبخەيتەۋە
كەقسەكانى درۆن؟ باۋەر بەۋ ناكەيت ، باۋەر بە
تىرۆرىستىك دەكەيت؟

* لای من ئەقل سەرپشکە، کەیسە کە
هەلبەستراوە، سەیرکە رژیم چۆن دەیهوێت
نامەردانە ئەو بلوێرە جوانە کە کۆیان دەکاتەوێت
پیش چاوی جەماوەر بکاتە چەکیک بۆ
توندو تیژی، ئاوازه ناسکەکانی بکات بە فەرمانی
کوشتن، سەیرە کەش لەو هەدایه هەندیک کەس
باوەر دەکەن و ئەقل (ئاوەز) و لوژیک دەخەنە
لاوە.

** ئەوەت لەبیرنەچیت ئیمە فیلمی هندی
دەبینین!

* تەنانەت خەیاڵ و ئەفسانەش ئامانجیکیان
هەیه، دەرھێنەری فیلمە کەش نمونەیه کی
کالوکچ پیشکەشی بینەر دەکات (دەدات بە
دەستەو) لە دەستیکە لکردنی رژیم و
دامودەستگاکانی دژی نەیاران و تۆمەت
هەلبەستن بۆیان .

** ئەى بۆ نائىت دەرھىنەرى فىلمە كە ئاستى
توندو تىژپى و درۆى ئەو تىرۆرىستانە و تواناى
خەلە تاندن و بانگە شەى ئاشتى دە كەن، كە چى
روى راستە قىنەيان ھىندە بلح و دزىوہ
خە ياللىش نايگاتى؟

* گەرە كم بو وە لامى بدە مەوہ بە لام كە سىك كە
لە رىزى پىش ئىمەوہ دانىشتبو، ئاورپكى دايەوہ و
وتى : تكايە دەنگ !

ناچار ھەردو كمان بىدەنگ بوين و گەر اينەوہ
سەر بينىنى فىلمە كە و دىمەنە كانى بلاو بو نەوہى
دەنگوباسى فايلى مارە كە يان رادە گە يان بە نىوہ
ناوہندە جياوازە كانى راى گشتى ھندستاندا كە
لە و روہوہ بە سەر دو بەرەدا دابە شوبوبون،
يە كە ميان بلوئىرژنە كەى بە تاوانكار و تىرۆرىست
دەژمارد كە لە پشت بىوہ پى و ئاوازە
بە سۆزە كانيەوہ روپە كى قىزەون و بلح و

شه ڀڙا مڙي حه شارداوه، ميدياڪانيش ٿه و
 ٻوڇونه يان پشتراست ده ڪرده وه به به لڳه ي
 سه لمڻه ري ٿه وه ي ٿم لاوه، هر له مندالييه وه
 هه لسوڪه وتي دوڙمنڪارانه ي هه بوه، ته نانه ت
 ڪه نائيڪ فيڊيوڀه ڪي بلاو ڪرده وه ڪه ٿيدا
 ٿافره ٿيڪي هاوسڀي ده لڀت به چاوي خوي
 بينيوڀي ٿه و ڪوره به مندالي چوله ڪه يه ڪي
 خنگاند. ٿافره ٿيڪي ديڪه ش وتي من ماموستاي
 بوم له دايه نڱه، جاريڪ لوتي منداليڪي
 هاوته مهني شڪاند.

** هاوري بينيت ؟

* وه لامم نه دايه وه، بزه يه ڪي گالته پڙهاتنم خسته
 سه رليوم و هو شم خسته وه سه ر
 فيلمه ڪه. به ره ي دوه مڻس له و باوه ره دايه
 ڪه يسه ڪه سيناريوڀه ڪه ده ستگاکاني ده ولت
 ريڪيانخستوه و ٿه و لاوه هونه رمه نده بيتاوانه

و ئەو تاوانەى روبەرۆى كراوەتەوہ دورە لە
ئەقل و ئاوەز و لۆژىك . چەند بزوتنەوہىە كى
نەيارىش ھەلۆيستیان لە دادگايىكردنە
گالتهجاری يە كە نواند. فىلمە كە لێرەوہ بىنەر
دەباتە نۆو فارگوونی شەمەندەفەرئىكى تىژرەو،
پىاوئىكى بەرەنگو روخسار ئەو روپاى، رىكپۆش و
شيك، تەمەنى ھەرپەنجا، پەنجاو پىنج صائىك
دەبىت، فىلئىكى بەدەستەوہىە و لەپەنجەرەى
فارگوونە كەوہ چاوەشىنە كانى لەسەر دىمەنە كانى
ئەمبەر و ئەو بەرى رىگا كە يە. شەمەندەفەرە كە
لە وئىستگە يەك وئىستىك دەكات و پىاوہ كە
دادەبەزىت و لە وئىستگە كە دىتە دەرەوہ،
سواری تاكسى يەك دەبىت بۆ تەلارى دادگای
شار.. ھەر كە دابەزى، كەسىكى ھندى كورته بالآ
بەبەرگى پارىزەرەوہ روبەرۆى دىت و بەپەلە
دەبىات بۆ نۆو تەلارە كە و بەزمانى ئىنگلىزىش

دەيوت : پرۆفيسۆر زۆر ماندوبوين ھەتا
رەزامەندىمان بۆ ۋەرگرتىت كە بتوانىت ۋەك
شاھت ئامادەى دادگايىكردنە كە بىت.. لە
ھۆلى دادگا كە دا پرۆفيسۆرە كە لە بەردەم
دادوەرە كاندا وتى: ناوم جاك فرىدرىك ە، بە
رەگە زنامە بەرىتانيايىم و باوەرنامەى دكتورام
ھەيە لە زانستە كانى زىندە ۋەرناسىدا. دو
ھەفتەيە بۆ بەشدارىكردن لە كۆنگرەيە كى
زانستىدا لە ھندستانم ، دەنگوباسى فايلى
مارە كە توشى شوكى كردم و برىارمدا ۋەك
شاھتەتەك لە بەردەم دادگادا قىسسەى خۆم بكەم.
بەريز دادوەر، لە راستىدا فايلىكى پىكە نىناوى يە
ۋ ئەم كورە لاوہ بىتاوانە ۋ ئەو تۆمە تانەى ۋە پالى
دراون بىبناغەن. ئىنجا چەند ھەنگاويك چوۋە
پىشەوہ ۋ فايلى كەى خۆى دابە دەست
دادوەرە كەوہ ۋ وتى : گەورەم لەو توژىنەوہ

زانستییانه و به لگه سه لمینراوه کاندایا بوتان
دهرده که ویت که مار زینده وهریکی که ره و هیچ
نابیسیت، که واته ناتوانیت دهنگه کان
جیابکاته وه، بویه ناشیت په یوهندی یه که له
نیوان بلویر لیدان و ماریپوهدانی فه رمانداری
شاردا هه بیت .

مقومقویه که له هۆلکه دا په یدابو، دادوهره که
ناچاربو ئاماده بوان وریابکاته وه که هیمنی
هۆله که بیاریزن .

نوینهری گشتی : هه ستایه سه روئی و روده کاته
پروفیسوره که وله و پهری تورهبون و هه لچوندا
نه راندی ئه وه تۆ ده لیت چی ؟

پروفیسوره که به هیمنی وه لامیدایه وه: گه وره م
من نایلیم، زانست ده لیت.

نوینەری گشتی : کام زانست، دەتەوئیت دەست
لە کەلەپور و کولتور و شارستانیتی بەرز و پر لە
شانازیمان وەربەهیت ؟ بە دەنگە وەچونی مار بو
بلوئیرلیدان شتیکی ئاشکرایە و لە باو و
باپیرانمانە وە سەلمیئراوہ.

پروفسور : گەورەم ناشیت مروفتیک لەسەر
بنچینە ی کولتور و چیرۆک و ئەفسانە
تاوانباربکریت . ئیمە لەمەر دیاریکردنی
چارەنوسی مروفتیکین کە زانست دەیسەلمینیت
بیتاوانە.

داواکاری گشتی : دەشیت بە هۆی سیحر و
جادو یا هۆکاریکی دیکە ی لەو چەشنەوہ، کاری
لە مارە کە کردبیت.

پروفسورە کە : ئە گەر بەرپزتان پیدانگرن لەسەر
راستی و دروستی چیرۆکی شایەتە کە، ئەوہش
هیشتا ناکاتە ئەوہی وەک توئیزینەوہ زانستیە کان

دهيسه لميئن ، په يوه ندييه ك له نيوان
بلوئير ژه نيني ئەم لاوه و كرده وهى ماره كه دا
هه بئت. ئە گەر له من ده پرسيت، ده لئيم
قسه كاني ئەو شايه ته درؤى شاخدارن .

پشويه ك

* ئەها زانست به سەر پيلان و بيمروه تيدا
سەر ده كه وئت.

** ئەوه تيرۆره روى راسته قينهى خوى
دهرده خات .

* به سهر سورمانه وه سه يريكييم كرد، ئەو يش
سه يريكي منى كرد.

** شته كه ئاشكرايه، كابرأ ئەو روپاي يه،
ئەو روپاش هاو كاري و پشتيواني تيرۆر ده كه ن،
تويژينه وه و راپۆرت ده سازين، ئەم
چه په له شيان ناردووه، ئەو ناپا كه تيرۆريسته

رزگار بکات که هاوکاریانه له ئەنجامدانی
پیلانەکانی ماسۆنیزم و زایۆنیزم له ناوچە کەدا.

*بەلام ئەو زانستە زانست !

**زانست ؟ زانست ئەوان بەخواستی خۆیان
دەینوسن و ئاراستە ی دە کەن، ئەنجامە کەش
ئەمجۆرە ناپاکانە له دەست عەدالەتی دادگا
رزگاردە کات بو ئەو هی تووی خراپە کاری بە
جیهاندا بوەشین.

*من لهو تیناگەم تو چۆن باوهر بە قسەکانی
ئەو شایه تە دە کەیت بەلام زانست و لوژیک بە
درۆدە خەیتەو.

** تو هیچ تیناگەیت، بابەتە کە زۆر لهو
گرنگترە.

کاتی پشودانە کە تەواو بو، گلۆپەکان کورژانەو و
بەشی دوومی فیلمە کە دەست پێدە کات .بیژهری

که نائیکی تہ لہ فیزیون زور بہ سہرگہ رمی و
جو ش و خرؤش دہردہ کہ ویت .

بیژہرہ کہ : لہ پیدہ ستیہ کی میدیای تہ واودا ،
تہ نہا کہ نالہ کہ مان بہ لگہ ی حاشاہ لئہ گر
ٹاشکرا دہ کات لہ کہ یسہ بہ نیوبانگہ کہ دا کہ
ہہ موشتہ کان ٹاوہ ژو دہ کات وئاراستہ کہ شی
دہ گوریت ، ہہ تا سی رژی دیکہ چاوہروان بن .

ہہ والہ کہ بہ ہہ مولایہ کدا بلاودہ بیٹہ وہ و ہہ مو
دہ پرسن ٹاخو ئہ و بہ لگہ ، یہ کلاییکہرہ وہ یہ چییہ
و چؤن ریہوی کہ یسہ کہ دہ گوریت . ریکلام
بہ سہر کہ نالہ کہ دا دہ باریت و وینہ بیژہرہ کہ
لاپہرہ ی گو قار و رژی نامہ کان دہ گریت ،
کہ نالہ کہ ش چہ ندین ئہ گہر و بوچون دہ خاتہ
بہ ردہم بینہر و بیسہران سہ بارہت بہ ئہ لقعہ
چاوہروانکراوہ کہ ، تہ نانہت کاتر میریکی ژمارہ ی
ئہ لکترؤنیشی لہ گوشہ یہ کی

په رده كه یدا (شاشه كه یدا) دانابو كه به رده وام
ماوهی ئه وسى رۆژهی ئه لقه
چاوه روانكراوه كه ی كه م ده كرده وه.. سى
رۆژه كه تىپه رى و له گه رمه ی چاوه روانى
جه ماوه ردا ئه لقه كه ده ستى پى كرده، بیژره ره هه ره
ناسراوه كه ی هندستان له ستۆدیوى كه ناله كه
دانىشتووه و سنوقى كى گه و ره ی ئاسنى
له به رده مدایه كه پریاسكه یه كى چه رمینى تىدایه
و له سه ره وه به په تىكى ئه ستور به ستراوه.
بیژره كه زۆر به شانازى و له خۆبایى بونه وه
ده پروانىیه كامیرا كه ، ئینجا په نجه ی بۆ
سنوقه كه درىژكرد و وتى :

بیژره كه : بینه رانى ئازیز، ئه وه به لگه كه یه كه
چاوه روانتان ده كرد.. دواى چه ند چركه یه كى پر
له هه ز وتاسه و بیئۆقره یى وتى : دياره هه موتان
ده پرسن ئاخۆ ئه و توره كه چه رمینه چى تىدایه.

ئەو ماره كەيە، بەل ئازيزانم ئەو ئەو ماره يە
فەرماندارى شارى گەزت و كارەكتەرى
سەرەككى كەيسى ئەم روداوە سەرسورپەينەرە
بەنيوبانگە يە .

بېژەرە كە : بەلام سوپرايزە كە ئەمە نيە،
سوپرايزى راستينە كاتيك دەزانن كە گوپبيستى
دەقى ئەو وتارە دەبن كە لە گەل سنوقە كەدا
گەيشتە دەستمان و نېزەرە كەى هەمو
روداوە كەمان بەتەواوى بو دە گېرپتەوہ.

بېژەرە كە پەرەقا قەزىكى لەسەر مېزە كەى بەردەمى
هەلگرت و روہو كامپرا كە بەرزىكردەوہ و كەوتە
خویندەنەوہى. ھاوكات كە نالە كەش ناوەرۆكى
نامە كەى بەشپوہى نواندن پەخش دە كرد و
دەنگى بېژەرە كەش باگراوندى نواندەنە كەبو كە
بريتيبو لەوہى پيرەپياوئىكى يە كجار بەتەمەن لە
بيابانئىكداو لەبەرتيشكى خۆر، لەناكاو و بى هېچ

هۆيەك و نازانين له كوى وه كۆمه ئيك پياوى
لپهيدا دهبيت كه گهره كيانه پهلامارى بدن،
بهلام مامه پيره بهرنگاريان دهووستيت و
لهههره مويا نيش ده دات! يه كيك له بينه رانى
هۆلى سينه ماكه وتى : فيلمى هندى يه ! كابرانى
به ته مه ن بهرده وام ده بيت له ريكردن هه تا
هه لويسته يه ك ده كات و ته ماشاى بهرده مى
خوى ده كات مارىك ده بينيت، هه مان ئه و
ماره ي سه ره تاى فيلمه كه بينيمان، له سه ر
زهوى كه وتوه و ناجوليتته وه، كابرانى نزيك ده بيتته وه
و له په نا ماره كه دا ده كه و يتته سه ر ئه ژنو،
هه لپه گریت و له مى خوى ده ئالينيت و
ده ست ده كاته وه به ريكردن هه تا ده كاته وه
كوخته كه ي خوى له سه ر ترۆپكى چيايه ك و
ماره كه ده بوژينيتته وه (وهك له ده قى نامه كه دا
نوسراوه).. رۆژىك پيره له دهنگىكى نامۆ له خه و

رادەبىت، كە بەدوى سەرچاۋەى دەنگە كەدا
دەگەرېت دەبىنيت ئەو دەنگە لە مارە كەوۋەيە،
بەترسىكەوۋە دەلېت : خۋاى گەورە، خۆ
ئەوۋەمارە كەيە قسەدەكات! پېكەنېنېكى
گالته جارىي لە يە كىك لە بېنەرەكانەوۋە
بەرز دەبېتەوۋە .

نەك ھەر ئەمە بەلكو مارە كە ھەمو
روداۋە كەى ئەو رۆژەى بۆ گېرايەوۋە و وتى
دەمەوېت ددان بە تاوانە كەمدا بىنېم ، مامە
پېرەش خستىيە نېو سنۆقېك و بۆ ئاشكرا كىردى
راستى روداۋە كە لە گەل نامەيە كدا رەوانەي كىرد
بۆ ئەو كەنالەى تەلەفىزىون.

بېژەرە كە ھەمو نامە كەى خوېندەوۋە و پەنجەى
راكېشا بۆ سنۆقە كە و وتى : ئازىزانم، مارېك لە
نېو ئەم سنۆقەدايە كە قسان دەكات.. ئەوۋە
ويستى يەزدانى مەزنى بۆ ئاشكرا كىردى ناپاكان.

ئىمە رۆل و سنورى مېدياكارىي خۆمان و رادەي
گرنكى يە كرىزىمان پىكەو، مېديا و دەسەلاتى
ياسا و ئاسايشى ولات بو پشتيوانىكردنى
پيشكەوتن و بنەبركردنى خراپەكاران، بېرىارماندا
ئەم بەلگانە لەبەردەمى دادگادا نەبىت ئاشكرا
نە كرىت (رونكى نەبىنيت) ئەووش وەك رېزىك بو
دەسەلاتى ياسا و پىرۆزراگرتنى دادپەرورەيى. گرتە
سىنەمايە كانى دواتر برىتیبو لە كاردانەوہى
جەماوہر لەبەرامبەر بەرنامە تەلەفیزیۆنىيە كە.
سەير لەوہدايە بەرنامە كە چەند سەيرو سەمەرە
بو، ژمارەيە كى زۆر لەبىنەران باوہريان پىكرد و
چەندىن شارەزاو پسپۆرى مېديا و ميوانى
بەرنامە كان دلىابون كە دەشىت شتى وەها
روبدات

*لاوہ ھاونشېنە كەم بە پۆزىكەوہ وتى :

**دادپهروه رپي ئاسمان، په رجو (موعجيزه)
روده دات.

*كام په رجو؟

**برياري يه زدان، مار قسان ده كات، به لگه يه كي
له مه به هيزترت ده ویت ؟

*ئه وه خو خه له تاندنه و ئه گهر به لگه ي شتيك
بيت، به لگه ي گنده لي ميدياو تيوه گلاني تي له
پيلانگي پان دژي ئه م كوره. چ بي هوشيك باوهر
به وه ده كات كه و ترا؟

**ئهي بو ناليت ئه وه ويستي يه زدانه به هو ي
موعجيزه يه كه وه بو نغو كرنى تيرو و
دهر كه وتنى راستي ؟

* راستي ئه وه يه كه بيرو باوهره پ روپوچه كان
ته نها لاي ئه وانه ده خو يرينه وه كه ئه قل و
ئاو هزيان خستوته لاهه. تو حه زده كه يت به ههر

جۆرئك بئت لاهه كه تاوانباربكهيت و ئامادهيت
باوهر بههه شتئك بكهيت كه تاوانه كهى
بهسهردا بسه پئنت، ههچهند زۆر خه يالى و
بئ بناغه و دور له لۆژيكيش بئت، كه سانى وهك
تۆش زۆرن. سهيره هۆكارئك نابينم كه رقت
له و كوره بئت، چونكه هونه رمنده، يا
بهوهوئيه وهيه كه جه ماوه رئكى ههيه يا چونكه
دژى حكومهته؟

** منيش هۆكارئك نادوزمه وه وابكات بهرگرى
له تيرۆريستئكى پشت ئهستور به ئه وروپاى
وهك ئه م خوئرى يه بكهيت .

كه سئك له ريزى پشته وه وتى : برايينه دلتان
فراوان بئت، فىلمى هندى يه .

هاتمه وه سه رته ماشاكردى فىلمه كه و زۆرئش
توره و پهستم، هۆلى دادگايه و دانئشتنه مئروپيه
چاوه روانكراوه كه خهريكه دهست پئدهكات،

هۆلّه که جمه ی دیت له خه لک و میدیا کارانی
رۆژنامه و گوڤار و که ناله کانی ته له فیزیۆن که له
هه مولایه کی جیهانه وه هاتبون ئه و روداوه
ناوازه یه ببین. دادوهره که هه رئه وه نده ی
دانیشت وتی ماره که بهین. چهند که سیک
سنوقیکی شوشه یان هینا که چهند کونیکی
وردی تیدا بو ماریکی تیدا بو به زنجیر
به سترابوو وه و له بهردهم سه کو ی دادوهردا
دایانا. خه لکه که چه په سابون چاویان
له سنوقه که نه ده تروکاند. دادوهره که داوای
شایه تی سه لمینه ر ده کات ، کابرایه ک هات و
تاویک له ماره که وردبو وه و هاوارده کات:
خۆیه تی، گه وره م ئه وه ماره که یه. (ئه وه
ماره که یه، گه وره م خۆیه تی)
دادوهره که : ئه ی مار، گوئیستی منی !!؟

دەنگىكى بەھىز پر بە ھۆلە كە ۋە لامىدايە ۋە :
بەلى دەبىستم ! ئەمجارەش پىكەن
ۋە قىۋە يە كى گالته ئامىز لە ھۆلى سىنە ماكە ۋە لە
يە كىك لە بىنە رانى فىلمە كە ۋە بە رزبە ۋە . بە لام
ئامادە بوانى ھۆلى دادگا كە زامانىان بە سترابو ،
بروفىسۆرە كەش بە ھەردو دەست كىشاي
بە سەرى خۆيدا و دادوەرە كەش بە ر دەوام بو .

دادوەرە كە : دەتە ۋىت بلىت چى ؟

دەنگە كە : من بلوئىرژەنە كە ھانىدام فەرماندارى
شار بكوژم .

پروفىسۆرە كە پر بە ھۆلە كە ھاۋارى كەرد : ئەم
گالته بازارى يە بوەستىن . رەنگى روى
سورھە لگە رابو ، بە ھە لچۆنىكە ۋە دە چىتە بە ر ۋە
ۋە دەلىت : ئەى دادوەرى بە رىز ئە ۋە چىيە ،
چۆن رىگا بە خوتان دە دەن ئە مە بگوزە رىت ؟
ئەم شانۆگەرى يە بوەستىن .

نوینەری گشتی هەستا و رویکردە دادوەر :
گەورەم داوا دەکەم ئەم درۆزنە بە تۆمەتی
شایەتیدانی درۆ دادگایی بکریت.

پروفیسۆرە کە گوی بە قسە ی داواکاری گشتی
نادات، تەنانەت سەیریشی ناکات و لە
قسەکانیدا بەردەوام دەبێت : گەورەم دادوەر
ئەمە چاوبەستیکی ئاشکرایە، دڵنیام ئەو دەنگە
لەچەند مایکروفۆنیکەو دەیت کە ئەو دەنگانە
لە دەرەوێ هۆلە کەو دەهینن. گەورەم
دەستگاکانی دەولەت کاری خۆیان لە ئەم هۆلەدا
کردوو، تکایە با ئیوەش نەبنە هاوبەشیان.

دادوەر : بەر لە دانیشتنە کە پۆلیس هۆلە کەیان
پشکنیوە و هیچیان نەدۆزیوە تەو.

پروفیسۆر : پۆلیس ؟! گەورەم ئایا پشت بە
راپۆرتی پۆلیس دەبەستن، دڵنیام ئەوان خۆیان

دهستيان له كاره كه دا هه يه، پشتبهستن بهوان
گومانىك ناهيلىتهوه كه تووش تيوه گلاويت.

هۆله كه بوه دهنگه دهنگ و ههراو هوريا، هاوار
هاوار له دهره وهش بهرزده بوه وه، هه نديكيان
هاوراو هاودهنگ و هه نديكيشيان دژ و نه يارى
به ريوه چوني دادگاييكرده كه.. پاريزه رى لاوه
تاوانباركراوه و داواكارى گشتيش هه ريه كه يان
داواكارى يه كي پيشكهش به دهسته ي دادوه ران
كرد و دانيشتنه كه دواخرا بو دواى راويژكردن
وراوبو چون گوړينه وه ي دهسته ي دادوه ران .

**لاوه كه: پولىس تيوه گلاوه، دادوه ر
تيوه گلاوه، ميديا و راگه ياندين تيوه گلاون، هه مو
خه لكيش تيوه گلاوه و دهستيان تيدا هه يه؟
*من: به لى به دلنيايي يه وه.

**لاوه که به گالته پیکردنه وه: دواى ئەم هه مو
 به لگانهش هیشتا کوره بلویرژنه که بیتاوانه؟
 *من: به پیداکری یه وه وتم به لئ ئە مجارهش
 ده لئیم که بیگومان و دلنیام.
 **لاوه که: چی هاندهرته وه ها دلنیابیت؟
 *من: ئاوهز، لوژیک و زانست.
 **لاوه که به پیکه نینه وه: تو تیکچویت، ئە قلت
 له ده ستداوه.

2

دواى راویژکردن دادوه ره که به رویه کی ترش و
 تاله وه گه رایه وه شوینه که ی
 خوئی، چاویلکه که ی کرده چاوی و بریاره که ی
 خوینده وه:

دادوهر: دواى راوژ و تاووتوئىکردن، دادگا
بريارى دا:

يه كه م: پروفيسور فردريك بيست و چوار كاژير
له زيندانه كه ي پاشكوى دادگا زيندان بكريت،
چونكه بپريزي و زماندرژي به رامبه ر دادگا كرد.

دووهم: په سهندكردنى داواكه ي پاريزه رى
تاوانباركراوى يه كه م به سازدانى ليژنه يه ك له
شاره زيان بو پشكنينى هوئى دادگا و دنيا بون كه
هيچ ئامير و مايكرو فونى كى شار دراوه ي تيدا نيه
و كوميته يه كيش له زانايانى زينده وه رناس
ريكبخرت بو برياردان ئايا مار تواناى
قسه كردنى هه يه. ئه مه ش به مه رجيك هه ردو
ليژنه كه به ر له دانى شتى سبه ينى كاره كه ي
ئه نجام دا بيت وله گه ل ده ستپي كردنى دانى شتى
سبه يندا پيشكه شى بكه ن.

سڀيه م : تاوانباري يه كه ميش هه تا سبهيني
ده خريته زيندانه كه ي پال دادگا.

دادوهره كه ته ماشايه كي په نهاني ئاماده بووان
ده كات و دوای خوله كيك بيدهنگي ترسناك
ده لیت:

چوارهم : به پشتبهستن به شايه تيداني شايه تي
سه لماندن، بريارماندا ماره كه ش تاوانباركراوي
دوهمه و ئه ویش هه تا سبهيني له هه مان زيندانا
زيندان ده كريت!!

سه ره تا له وه نه ده چو كه سيك له ورسته يه ي
دواي تيگه يشتبیت، تاويك بيدهنگي وكشوماتي
يه ك بالي به سه ره هه مواندا كيشا، ئينجا بووه
مقو مقو و پرته و بو له يه ك كه دادوهر ناچار بو
چه ند جاريك چه كوشه كه ي بدات به ميژه كه دا
بو پاراستني هيمني هو له كه .

پاریزه‌ری کوره بلویرژنه که هه‌ستاو به
سه‌رسورمانه‌وه له دادوه‌ره‌که‌ی پرسیارکرد کام
زیندان؟

دادوه‌ره‌که: زیندانه‌که‌ی پال دادگا!

پاریزه‌ره‌که: هه‌ر یه‌ک زیندان هه‌یه‌که
تاوانبارکراوی یه‌که‌م و پرۆفیسۆری تیدا زیندان
ده‌کریت .

دادوه‌ره‌که: ماره‌که‌ش!!

پاریزه‌ره‌که: چۆن؟

دادوه‌ره‌که: هه‌ر وه‌ک بیستت ئه‌وه یاسایه.

پاریزه‌ره‌که: چ یاسایه‌ک؟ ئایا یاسا گیانله‌به‌ران
سزاده‌دات یا ده‌یانخاته زیندانه‌وه له‌گه‌ل
مرۆفدا؟

دادوهره که : ئەمه جیاوازه ورزپه‌ره، ماریک
له‌به‌ردهم دادگادایه که زمانی هه‌یه و قسان
ده‌کات و تاوانیکیشی کردوو، بۆیه هه‌تا راپۆرتی
لیژنه‌کان دیت وه‌ک تاوانبار ته‌ماشای
ده‌که‌ین (1).

پاریزه‌ره که: ماریک و دومرۆف له ژوریکدا
زیندان ده‌که‌یت؟

دادوهره که : به‌ئێ، وه‌ک یاسا دیاریکردوو، به‌بێ
که‌له‌پچه‌و به‌ستنه‌وه‌ش!!

پاریزه‌ره که : ئەوه بریاری مه‌رگه‌، چون ریگه
به‌وه ده‌ده‌یت؟

دادوهره که : من یاسا ده‌چه‌سپینم.

دادوهره که : ئەمه شی‌تی یه‌، گالته‌جاری یه‌.

دادوهره که: وریابه، زماندریژی بهرامبهر دادگا
نه کهیت، ئە گەر نا دوچاری هه مان چاره‌نوسی
پرۆفیسۆره که ده‌بیت .

پاریزه‌ره که له ترساندا بیده‌نگ بو، بیهیوا
ته‌ماشایه کی ئە‌ملاو ئە‌ولای خوپی کرد، ده‌نگی
هاوار و فیعان و ناره‌زایی لاوه‌که‌و پرۆفیسۆره‌که
به‌رز بوه‌وه، و توپیژی نیوان ئاماده‌بوانیش
سه‌ری کیشا بو پیکداهه‌لپرژان و
شه‌ره‌ده‌ست. دادوهریش هاواریکرد دۆسیه‌که
هه‌لده‌گرین بو دانیشتی سبه‌ینی دادگا.

3

تاوانباری یه‌که‌م که کوره‌ بلوئیرژنه‌که‌یه‌و
وپرۆفیسور فریدریک خرا‌نه‌ زیندانه‌که‌وه‌ و
به‌ستنه‌وه‌ی ماره‌که‌ش کرایه‌وه‌ و له‌هه‌مان
ژوری زیندانداندا وله‌سه‌ر فه‌رمانی دادوهره‌که
درگیان له‌سه‌ره‌رسیکیان داخست.

به یانی پیش دانیشتنی دادگا پیاوانی ئاسایش
روده که نه زیندانه که بو ئاماده کردنی
تاوانباره کان له بهر دهم دادگادا، به لام که درگیان
کرده وه بینیان لاهه بلوئیره نه که که تاوانباری
یه که مه وزانای زینده وه رناسیی پرؤفیسور
فریدریک مارگهسته گیانیاں سپاردووه .

**لاوه که: یه زدان زورداران به زورداران
له نیو برد، ئه لاهو ئه کبه ر.

*من: ئه وه به هه مو پیوانه یه ک قه سابخانه ی
دادگا و دادوهری یه.

**لاوه که: ئایا دادوهر یاسای پیاده نه کرد؟

*من: نه ی به لکو یاسای کرده چه قویه ک
دادوهری پی تیرۆر کرد، زانست و شوپشی کرده
یه ک زیندانه وه و پیکه وه تیرۆری کردن.

**لاوه که : تۆ زۆر سهيريت، ناته وئيت باوهر به
په رجو (موعجيزه) بکه يت، ناته وئيت ياسا
سه روهر بئيت، ئه ي ئيتر چۆن راستي يه که بزانيه
و دادپه روهر يي جيگير بکه ين؟
*من : به ئاوهر، لۆژيک، ويژدان.

له بهر خۆمه وه ئه م وشانه م ده وته وه که
گۆپه کان داگيرسانه وه ، هۆله که روناک بوه وه و
بينه ره کان هه ستان وده چونه ده ره وه.

ژيدهر

1 - ريزپه ر: هه لاوئيردن. له زماني
عه ره بيدا (استثناء - ئيستيسنا) يه.

چیرۆکی دووهم

جنۆکه (1)

1

نوێژی هه ینیم له مزگهوته که ی پێشهواو
سهروه زمان حسهین کوری عهلی کرد، ئهوهش
دوای چه ندين صاڵ دورکهوتنه وهم له م مزگهوته
به هۆی گواستنه وه مان له (گه ره که دیرینه که) و
ئێتر له و کاته وه هه ر له و مزگهوته ی لای مائی
خۆمانه وه نوێژ ده که م، به لام نوێژی ئێره تامیکی
تایبه تی هه یه، ئاوێته یه به هه ستیکی رۆح ئامیزو
هیدی هیدی ده رژینه وه قولایی ناخم، وه ک ئه و
کاته ی که منداڵ بوم نوێژی به ره به یانی یه که م
رۆژی ره مه زمان ده کرد، یا که به جله
نوێکانمه وه نوێژی جه ژمان ده کرد، ئه وه هه

ستانهش هه رهه موی ده ژيانه وه و نویده بونه وه.
کاتیک من له ناکاو ئه وم بینی، به ئی ئه وه
خویه تی.. دوا ی ئه وه مو صاله ش
هه له یناکه م، سهیره بیت ئه وه دم و چاوه م
بیربچیته وه، هه لکشانی ته مه ن روخساری
گوریوه، من پیشتر ته نها یه ک جار
بینیومه، ئه ویش بو چهنه چرکه یه ک، به لام ئه وه
چهنه چرچه که یه له بیره وه ریمدا قول قول
هه لکه ندراره.. ئه وه پیلاره کانی
له پیده کات، به پیی (هوشیار کردنه وه ترسناکه)
که ی رۆژانی رابوردو، له جیی خۆم نه بزوتم، به لام
چاوم لینه ده تروکاند، ئه وه دهستی خستوته
نیودهستی پیره پیاویکه وه، چاک وچۆنی ده که ن،
پیاوه که پییگوت (عه مران کوی باشیت؟)..
هه رکه ئه وه م به رگویی که وت که وتمه دوی، ئه وه
خیرا رییده کرد، منیش هه ناسه برکه م پیکه وتبو،

بیپه روا هه وئلمده دا عه مران له چاوم
بزرنه بیټ، به لام فریای نه که وتم، له نیو قه و غای
گه ره که دیرینه که دا بزربو، به هه مو لایه کدا چاوم
ده گیرا و ده مروانی به لکو بیدۆز مه وه به لام چو،
دنیاشبوم که نایدۆز مه وه، بریارمدا بگه ریمه وه
پانتایی یه که ی بهر درگای مزگه وت و به لکو
خوابکات پیره پیاوه که بدۆز مه وه.. خو شبه ختانه
ئه و هه ر له و ناوه بو، نه رۆشتبو، چومه به رده می،
سلاوم لیکرد، به رویه کی خو شه وه و به گهرمی
دهستی گوشیم، منیش په شوکان و شپرزهی
یه که ی خو م ده شارده وه و پرسیم:

*ئه و (عه مران) هی تاوئیک پیشترا چاک و
چو نیتان ده کرد، کئییه؟

بروکانی لیکنا، وه ک نه زانئیت، بو یه بیریمه یتایه وه:

*لیره نوڙی کرد و که هاته دهره وه له گه ل تودا
وه ستابو، چاک و چوڻیتان ده کرد.. هاته وه
یادی، قسه که ی پیپریم :

**ئی ئی، قومیسهر عه مران، چاوه شی ئازانسی
هه والگری وه زاره تی ناوخۆ.

من به چه په ساوی و سه رسورمانه وه وتم :

ئازانسی هه والگری؟!

**ئه وه کاتی خوئی، ئیستا خانه نشینه و له
گهره کی عابیدین نیشته جی یه، پیاویکی باشه.

چه په سانه که ی من سنوری چه په سانیشی
به زاند و دورتر ده رویشته، هیچ تینه گه یستم
، پرسیم:

کاک حاجی، ناوی ته واو یا مائیان ده زانیت؟

**نه وه لا به رژ، به لام دننام كچه كاني

هه رهه مويان شويان كردوو!!

سو پاسي حاجيم كرد و رو شتم. نه وه ها

تيگه يشت ده مه وي ت خزمایه تي له گه ل عه مران

بكه م و كچيكي بخوازم بو كور يكم، ته نها بيري بو

نه وه چو، به لام هه رگيز مه به ستي راستينه ي

پرسياره كه مي به بيردانه هات وهه رگيز به بيريشيدا

نايه ت. ئاميري روژگار له كه لله سه رمدا

ده خولايه وه وده بيرد مه وه بو سه ره تاي نه وه

چيرو كه ي كه بيست وي پنج صالي خشت

له مه وه بهر له سه ر خواني به ربانگ ده ستي پي كرد.

2

هيشتا مانگي ك به سه ر ها وسه رگير يمدا

تي نه په ريو، شوقه يه كيشم به قه رزي مانگانه له

ده ره وه ي قاهيره كر يو كه به ناوي روژي ك له

روژه ميژوي يه كاني نه م گه ل ولا ته وه ناو نرابو،

دياره ناوانانه كەش له روانگه‌ي ميري يه‌وه، نه‌ك
له روانگه‌ي گه‌له‌وه!⁽²⁾ وه‌ك هه‌مو به‌ياني يه‌ك
زو له‌خه‌و رابوم، له‌گه‌ل هه‌وسه‌ره‌كه‌مدا
دانيشتين پي‌كه‌وه ناشتابكه‌ين و بچم
بو‌سه‌ركاره‌كه‌م⁽³⁾، به‌لام له‌ناكاو هه‌واوو
قيژه‌يه‌كه‌مان هه‌ته‌گوي‌ كه‌ له‌ده‌ره‌وه
ده‌هات، رامان‌كرد و په‌نجه‌ره‌يه‌كه‌مان كرده‌وه
بزانين چي رويداوه، به‌رده‌م ته‌لاره‌كه‌ي
به‌رامبه‌رمان قه‌وگا بو. ⁽⁴⁾ بريارم دا بچمه
خواره‌وه بزانم چي رويداوه، به‌لام چي
بينم، مام‌وستا (مه‌مدوح) ي تازه‌زاوا له‌ژوري
نوستنه‌كه‌ياندا بو‌بو به‌خه‌لوز، هه‌وسه‌ره‌كه‌شي
خه‌ريكو تيكده‌چو. پوليس هه‌ت و
ئه‌مبو‌لانس‌يكيش هه‌ت و لاشه‌كه‌ي برد. به‌راستي
زور خه‌مباربوم، ده‌مويست ئه‌ركي هه‌وسئ يه‌تي
به‌جيبه‌ينم، به‌لام پيويست بو بچم بو‌سه‌ر

کاره که م.. دوی نیوه رۆ که گه رامه وه چیرۆکی
سه یروسه مه ره به دهم دراوسێکان و هه مو
دانیشتوانی گه ره که وه بو، له هه مو کۆلان و
له هه مو مائیک هه ریه ک شت ده و ترایه وه که
نازانم له کوی وه سه رچاوه ی گرتبو، چۆن وه ها
خیرا بلا و بو وه ده یانوت مامۆستا مه مدوح که
ته نها یه ک هه فته یه ها تۆنه ته گه ره ک، شه و
له پال ها وسه ره که ی دا له ژوری نوستنه که یاندا
له دهنگی پێی زه لامیک به ئاگادیت، زه لامیک
له نیوه راستی ژوره که دا وه ستاوه، نایناسیت و
نازانیت چون و که ی ها تۆته ژوره وه، چی
ده ویت؟ چیرۆکه که ده لیت کاتیک مامۆستا
مه مدوح زه لامه که ده بینیت، هه رچه ند
ده حه په سیت، هاواریکی به سه ردا کردووه، به لام
زه لامه که له شوینی خۆی نه جو لاوه، که
مامۆستا مه مدوح یش به ره و روی ده چیت

دەمودەست گەردە گریت و دەبیتە خەلوز،
زەلامە کەش وە ک جنۆکە وندەبیت!

یە کەمجار کە چیرۆکە کەم لە دەمی
هاوسەرە کەم بیست، پیکەنیم، گالتەم بە
قسە کە ی دەهات و گوتم:

* قسە ی قور و بیواتا، کەواتە جنۆکە بوو ی
عفریت!؟

* * خۆ ئەو قسە ی من نییە، هەمو
وادەلین. خودی هاوسەرە کە ی مامۆستاش هەر
بە و جۆرە بو ژنانی دە گیرایە وە، لە لیکۆلینە وە شدا
لە بەردەم پۆلیسدا هەر ئەو ی و توو.

* پیدەچیت ئەو بە هۆی هەرەسیکی دەرونی
یەو بوبیت.

* * ئەى ئەمەيان چۆن لىكدە دەيتەو، نە بەنزين
و نە دەنكە شقارتە يەك و نە شتىك سوتاو، ئەو
پياوۋە بېتتە قەرەبروت؟

* چۆن لىكدە دەمەو.. گەر لىكدانەو يە كىش
نە بېت، ئىنجا ھەر ناتوانم باوۋەر بىكەم جنۆكە و
شتى وابوبېت.

روداۋە كان زۆر لە لۆجىك بە ھىزترىبون، بە لىكو
لۆجىك و لىكدانەو يە دروستيان كرد
بە ژىرەو!.. ھىشتا سى رۆژ تىنە پەرىبو، كتومت
روداۋىكى دىكە لە پياۋىك و كچە كەى رويدا،
كچە كە لە بىستنى ھاۋارى باۋكى لە ژورە كەى
ئەو دىو رادە پەرىت، رادە كات دە بىنېت زەلامىك
لە ژورە كە دا يە، ھەر ئەو ھەندەى باۋكى وىستى
بىزۋىت، لە چاۋ تروكاند نىكدانە بو بە خەلۆز و
زەلامە كەش بىزىبو! كچە كە ھەر بەو جۆرەش
كارە ساتە كەى بۇ پۆلىس گىراۋە تەو. ئەو يە

جیگه ی سهرنج و تیرامانه ئەم خیزانهش تازه
هاتونه ته ئەم گهره که.

ترس و لهرزو دلەراوکه یه ک سهرهه تا خواری
گهره کی گرتەوه، ئەم زهلامه کی بیت که ههر
ده لپی ئەژدیهای سوتینه ره. بیگومان که سیکی
ئاسای نییه، دزیش نییه چونکه هیچ شتیک
نه دزراوه.. زۆر کهس له و باوه ره دا بون که
جنۆکه و عفريت هاتونه ته ژيانی دانیشتوانی
گهره که که مانه وه، هه ندیکیش که من یه کیکیانم
گومانمان هه یه، گومانیکی ته مومژاوی..
روداوی سییه م و چواره میش به هه مان شیوه ی
ئهوانی دیکه به دوا ی یه کتردا دهقه ومان، ئیتر
ترس و توقین بالی ره شی به سه ر گهره کدا کیشا،
دانیشتوان دلیان ده له رزی، ئارامیان
نه بو، هیزه کانی پۆلیس به رده وام و به چرپی
به ناوچه که دا بلا و بونه وه، به رپرس و ئەفسه ره کان

دانیشتوانیان به سهرده کرده‌وه و دلنیایان
ده کردنه‌وه .. ئیستا دیته‌وه یادم به
پشکنه‌ره که ی پۆلیسم گوت، به‌رێز من که سیکی
خوینده‌وار و روناکییرم، ئەم روداوانه ناسه لمینم
و دلنیام شتیکی ته‌م و مژاوی تیدایه که پیویسته
ئیه ئاشکرای بکه‌ن. (5) پر به هه‌ردو چاوه
گه‌وره‌کانی سه‌یریکی کردم، لپی حالینه‌بوم ئینجا
وتی ئیمه‌ پشت به که‌سانی ژیر و روناکییری
وه‌ک تۆ ده‌به‌ستین بۆ هیور کردنه‌وه‌ی
خه‌لکه‌ که. (6)

شه‌وه، شه‌وی هه‌مان رۆژ له‌پاڵ هاوژینه‌ که‌مدا
نوستبوین، شتیکی رایپه‌راندیم و سه‌رنجی بۆ
نیوه‌راستی ژوره‌ که راکیشام، زه‌لامیک بیترس و
بیم ره‌ق راوه‌ستابو، تیشکی گلۆپه‌ سوره‌ کزه‌ که
ده‌م و چاوی روناک ده‌ کرده‌وه، زیره‌مکرد، هه‌ر
مردم و نازانم چۆن رۆحم ده‌رنه‌چو! به‌لام ئەو

به دو چاوی تو قینه ر ته ماشای ده کردم، له
شوینی خوّم نه جولام، هیزی نه ژنوم
نه بو، نه وه شم بیر نه ده چو هه ر که سیک بیزویت
و به ره و روی بچیت ده سوتیت و ده بیته خه لوز.
چه ند چر که یه ک تیپه ریکرد له هه ره ناخوشتین
ساته کانی ژیانم، کابرا به ره و دوا گه رایه وه به ره و
درگای ژوره که و چووه ده ره وه، ده نگی درگای
ده ره وه ش هاته گویم که دایخسته وه، دلنیا بوم
که له ماله که دا نه ماوه، به لام هه تا نیو کاژیریش
گیژ و حوّل چاوم له و شوینه نه ده تروکاند که
زه لامه که لیروا هه ستابو، و امده زانی هه ر له ویدا
راوه ستاوه و نه روشتووه، شیوه ی سه رو
ده موچاوی وه ها قول له می شکمدا جیگیر بو
سرینه وه ی نه بیت، هه ر به وه هویه وه ش بو دوا ی
بیست و پینج سال هه ر نه وه نده ی دیتم له

درگای مزگه و ته که هاته دهره وه یه کسه ر
ناسیمه وه.

3

من دهمه ویت ئه و روداوانه له بیربکه م و ژیا نی
ئاسایی خوّم به سه ریبه م، به لام
ناتوانم، پرسیاره کان می شکم ده کروژن، هیچ
هیوایه کیشم به وه نییه عه مران بدۆز مه وه، چۆن
بیدۆز مه وه، ناوی ته واوی نازانم، که سانیک یی وه ک
عه مران که کارمه ندی نه یینی وه زاره تی ناوخۆیه،
ناکریت به ئاسانی به دوا داچونی میژوی ژیا نی
بکه یت، به لام له گه ل ئه وانه ی به ره و خوارتردا
ده کریت.. ئا، به رپرسی دۆسیی گه ره که که ی
خۆمان له کاتی روداوه کاند، زۆر چاکه.
خۆشبه ختانه به هۆی دۆست و ناسراویکم له
وه زاره تی ناوخۆ، ناو ونیشانی ئه وه به رپرسه م
ده ستکه وت. کابرا ماوه ی ده صاله له سه ر

داواکارپی خوئی بههۆی نهخۆشی یهوه
خانه نشینه و بهته نیا له شوقه یه کدا دهژی له
گه ره کی (ئه لعه جوزه) (7). سوار ماشینه که م بوم
بو ماله که ی، دلشیم ته په ته په لیده دات که بیرم
هاته وه کاتیک یه که مجار دوا ی ئه و شه وه ی
زه لامه که هاته سه رمان له ژوری
نوستنه که ماندا، بو به یانی یه که ی به شپزه یی
چوم بو نوسینگه که ی، به چاوه گه وره کانی
پیشوازی لیکردم و بهر له وه ی من دم بکه مه وه
و شتیک بلیم، ئه و وتی:

* دوینی شه و، که سه نامۆ که هاته لات.

** به ئی، چۆن زانیت؟

* تۆ چواره مین که سیکیته ئه مرۆ
هاتویت، شه وی رابوردو چۆته سه ر چوار
مال. خو شبه ختانه هیچ که سیکی روبه روی
نه بوته وه و که سیکیان زانیکی بهرنه که وتوو.

** بهرېز تهى دواى ئه وه؟

* پيوسته ئاموژگاري و رينمايه كانمان به سهر
دانيشتواندا بلاو بکهينه وه که له ههر مالیک
دهرکهوت، هيچ که سيکیان له شويني خويان
نه جوئين.

دياره نيشانه کاني نارهزايي له روخسارمدا
دهخوينده وه، وه ک به زه پي پيداها تنه وه يه ک
وتي:

* مه فرهزه کان شه قامه کانيان کوئترؤل کردووه و
هه ناسه يه ک چاو ليکنانيين، به لام ناچارين به و
هيوايه ي بگهينه ئه نجاميک دهرووه کان
دابخهين و هاتنه ناو گه ره ک وچونه دهروه يي
قه دهغه بکهين.

به ره وه ي له نوسينگه که ي بچمه دهروه و
برؤم وتي:

*ئىستاش باوهر ناكهيت بهوهى كه دهوترىت
ئهو كهسه ئادهمىزاد نيه؟ به باوهر به خوڭبونهوه
وتم بىگومان بهرىز. ئه وىش به زهرده خه نيه كى
گالته پىكردنه وه، وه ك بلىت خوٲ مه نوينه، تو
له ناخدا دهله رزىت.

ههر به و جوهرى ئه و وتى، برىار و رىنمايه كان
جىبه جىكران، منىش وه ك ئه و خه لكه مؤله تم
له فه رمانگه كه م وه رگرت، رىگه به هيچ
كه سىك نه ده درا له گه ره ك بچىته دهره وه يا
بىته ناوه وه.. دواى دو روژ ده نگوپه ك
بلاوبوه وه كه كرىكاره كانى سوپه رماركتى
ئه حمه دى كه گه وره ترين سوپه رماركتى ئه و
ناوچه يه يه، وه ك هه مو به يانويه ك كه ده چن
بو سه ر كاره كه يان، ده بينن درگان كراونه ته وه و
گلوپه كانىش داگى ساون و كه سىش له ژوره وه
نيه، هه مو شتىكىش له شوپى خوپه تى

وهیچیش نه دزراوه.. دو کاژیر دواتر هه والی
مردنی روژنامه وانی ناسراو دکتور مونیر شنیدی
بلاو بووه وه که ئیواره له و په نیره ی خوار دووه که
خۆی له سوپهر مارکتی ئەحمه دی کربوی و له
ئەنجامدا له شی ژههراوی کردووه. هیزه کانی
پولیس هۆشدار یان به هاوالاتی یان ددها،هیچ
مهخۆن و مهخۆنه وه،خه لکه کهش روداوی
سوپهر مارکته که و مردنی روژنامه وانه که به هۆی
ژههراوی بونی له شی یه وه دهبه ستنه وه به
روداوه کانی شه وه وه و بیدودلی هه ریه که یان
شتیکی دهوت :

که سی یه کهم : بیگومان زه لامه نه ناسراوه که یه.

که سی دووه م : هیشتا هه ر ده لپن
زه لام، ده ترسن بلین جنوکه یه ؟

که سی سییه م : ئەی که سیک به ته نیا چۆن
ده توانیت ئەو هه مو کاره بکات ؟

کەسی چوارەم : ئەی دێو و درنج چ پێویستی
بەوێه دکتۆر شندی بکوژییت؟

کەسی پێنجەم : دور نییه هەر هەمو خواردن و
خواردنەوێه کانی سوپەر مارکتە کە ی ژەهرای
کردبیت بو ئەوێه هەر هەمو دانیشتوانی ئەم
ناوچەیه لەنیویبات!

کەسی شەشەم : ئەگەر وێک ئێوێه دەلێن کاری
دێو و درنج بیت، دێو و درنج دەیتوانی بچیتە
ژورەوێه و درگاگەش نە کاتەوێه.

کەسی حەوتەم : لەوانەیه جنۆکە و دێو و
درنجیش پەیرهوی هەندیک یاسا دەکەن کە
ئێمە ی مرووف نایزانین!

کەسی هەشتەم : ئەی ئەم ژیا نی دۆزەخە، کە ی
کووتای دیت؟

دہستم بہ زہنگی درگاکہ وہ نا، ئافرہ تیک درگاکہ ی
 کردہ وہ، پیدہ چیت بہ ردہستی خاوهن مالہ کہ
 بیت، پرسیم:

* ئہ مجہد بہ گ لہ مالہ وہیہ؟

** بلیم بہ ریژتان کین؟

* ہاوری یہ کی دیرین!

دوای خولہ کیک ئہ مجہد بہ گ دہرکہوت، ئای
 خواہیہ چہند گورراوہ، نیشانہ کانی پیری و
 نہ خوشی بہ رویہ وہ، بہ رۆشتنہ کہیہ وہ، بہ
 تہ ماشاگردنہ کہیہ وہ دیارن. نزیک بوہ وہ و
 سہیریکی کردم، بہ لام دەمی نہ کردہ وہ، بہ لکو
 بہ سہر ہیماہیہ کی پولیسانہ ی کرد، وہ ک ئہ وہی
 بلیت ہا؟ بوئہ وہی قسہ بکہم. منیش لہ سہرخو
 و بہ نہرمونیانی گوتم ئہ مجہد بہ گ بہ ریژتان

نامناسنه وه؟ بیست و پینج سال له مه و بهر
به رپرس بویت له گهره کی ئیمه، باشترین
به رپرسیش بویت. که سیکی وه ک تۆ
له بیرناکریت.

ئه و ختو که دانی فیزه، به لایه وه په سه ند بو،
جوړیک ره زامه ندی که وته سه رروی، ئینجا
فه رموی لیکردم بو ژوره وه. هه ر که دانیشترین به
هیمایه کی ده ست پرسیا ری ئه و پا که ته ی کرد که
هینابوم و له سه ر میزه که دامنا، وتم دیا ری یه کی
بچکۆله یه، به لام ئه و ویستی بزانی ت چی تیدا یه.
* تۆرته یه (8).

** به شوکۆلاته؟

* سه ری کم بو له قان، ئه ویش هه ر وه ک مندا ل
گه شایه وه و وتی ده ستخۆش، ئینجا بانگی
ئافره ته به رده سه ته که ی کرد، ئه و پا که ته هه لگره

وبیخه ره سهر قاپیک و له گه ل دو کوپ چای
بوومانی بهینه. ئەمجد به گ هه روا به ساده یی
وتی، نه خووشی و ژیا نی ته نیایی و له وانیه
خانه نشینیش کاریگه ری یان له سهر
هه ل سو که وتم هه یه، به جوړیک کرداره کانم
ماشه رایی بنوین.

دوای چهند رسته یه کی خووشمانی و پیا هه لدان
وبه شان و بالدا هه لگوتن له منه وهو
که یفخووشی و په سه ند کردنیش لای ئە وه وه،
بریارمدا بچمه سه ر کرۆکی مه به سته که..

ئەمجد به گ بیگومان به رژتانی ئەو
روداوانه تان دیته وه یاد که که سیکی نامۆ شه وانه
ده چوو ه ژوری نوستی دانیش توانی
گه ره کی (ئەلعه جوزه) وچهند که سیکی وه ک
خه لوزده سوتاند، ته نانته هاته ژوری
نوستنه که ی منیش.. کابرا سه ریکی

بوخوراند، بیریکی کرده وه، پیکه نی و له پریکدا
به دهنگی بهرز وتی: ئا، ئه و ئۆپه راسیۆنه له
گهره کی ئیوه بو؟ ئی ئی له بیرمه.

من له وشه ی ئۆپه راسیۆن تینه گه یستم، به لام به
دهنگیکی نزم وه ک ئه وه ی نهینی یه کی ترسناک
بدرکینم گوتم:

* گهره م روژی ههینی رابوردو خودی ئه و
زه لامه م له مزگه وت بینی، وا ده رده که ویت
کارمه ندیکی ئاسایش بووه.

** ئی؟

* من چاوه روانی ئه و وه لامه نه بوم، پیده چیت له
روخساریشمدا دیار بووه و ئه وه ی له رومدا
خویند بیته وه، بویه وه ک ئه وه ی ورده ورده
روداوه کان بینه وه یادی، به دهنگیکی بهرز وتی:

** تۆهه تا ئىستاش هه رحه ز له كيشه
ده كهيت، له يادمه ئه و كات به منت وت باوه رت
به دياردهى پياوه نامۆكه نيه، منيش فه رمانىكم
بۆ ئه و كارمه ندهى ئاسايش ده ركرد، شه وى له
ژورى نوستنه كه تدا خۆى پيشاندايت، ئه وه بو
تۆش به يانى يه كهى هاتيت بۆلام خهريك بو
مىز به خۆتدا بكهيت. ئه مجهد به گ ئه مهى
گوت قاقا پيده كهنى و پيکه نينه كهى تيكه ل به
كوکه كانى ده بو، به لام من هيچ
تينه گه يشتم، زمانم به سترابو، ئه و به رده وام بو:
** ئه وه ئۆپه راسيۆنىك بو، كردمان وتيپه رى،
من زۆر به سه ركه وتويى رابه ريم ده كرد
وخه لاتيش كرام. ئه نجامه كان خهريك بون
بگه نه ريژهى سه د له سه د، به لام كارى ته واو
ويى كه موكورى ته نها كارى يه زدانه.

من هه چهنده زمانم هاته گو، به لام چه په سان و
سه رسورمانه که شم پتر ده بو، زه نیم بوبووه زهینی
سورسوره، هیچ حالینه بوم.

* گهره م تکایه به ریزتان رونی بکه نه وه
مه به ستان چیه؟ له وهش دلنیا بوم که ژیانی
ته نیایی له لایه ک و ئاره زوی گیرانه وهی ئه و
کارانه ی به لای ئه وه وه پاله وانیتی و شانازی
یه، هو کاربون ئاره زوی گیرانه وهی روداوه کانی ئه و
کاته ی گهره کی ئیمه بکات. خوی گورج کرده وه
که بچیته وه قاوغي شکو وده سه لاتی ئه و
سه رده مه و ئینجا به شیوه یه کی وشک و رهق
گوتی:

** تاو نا تاویک ده ستگانی
ده ولت، به تایبه تیش ده ستگای هه والگری و
وه زاررته تی ناو خو چهنده ئوپه راسیونیتی نهیانی
گرنگ له ههندیك ناوچه ئه نجام ده دهن به

هۆکارگه لئىكى په يوه ست به لايه نه كاني ئاسايش
وئارامى، ئابورپى، راميارى، كوومه لايه تى. گهره كى
ئيوهش كه وته نيو بازنه يه كيك له و
ئوپه راسيؤنانه به سه رو كايه تى من.
به جورئىك له باوه رنه كردنه وه وتم:

* به ريزتان مه به ستان ئه وه يه كه ئه و كارانه پلان
و سيناريو بون؟

** به لئى هه موى پلان و سيناريو بون!
* به لام..

** وتم به لئى هه موى سيناريو بو!

* ئه ي قوربانى يه سوتا وه كان؟

** كه س نه سوتا!

* به چاوى خووم لاشه كانم بينى.

** له وهزارهتی ناوخۆ ههزاران لاشه‌ی
نه ناسراومان هه‌یه، یه‌که‌کیان ده‌سوتینراو له
شوینی روداو هه‌که‌ داده‌نرا!

* ئه‌ی ئه‌و خه‌زانانه‌ی شه‌و ده‌چونه‌ سه‌ریان؟

** ئه‌و خه‌زانانه‌ هه‌مویان سه‌ر به‌ ئاسایش بون
و ته‌نها له‌ دو سه‌رخه‌زانیش په‌که‌تبون و تازه‌ش
هاتبونه‌ ئه‌و گه‌ره‌که‌و ناسراونه‌بون. روژی
دیاریکه‌راو لاشه‌یه‌کی سوتاو ده‌برایه‌ ئه‌و
ماله‌، گوایه‌ ئه‌وه‌ لاشه‌ی پیاوی
ماله‌ که‌یه‌ (قوربانی یه‌ که‌یه‌)، هاوسه‌ره‌ که‌ی یا
که‌چه‌ که‌ی روداو هه‌که‌ی بی‌ که‌م و زیاد به‌و جووره
ده‌گه‌پرایه‌وه‌ که‌ فه‌رمان کردبو!!

ئه‌قل نایه‌ریت، فه‌نتازیای زانستی یه‌، ئاخۆ
سه‌بیلپه‌رچ له‌ سازدانی فه‌لمه‌کانی جه‌نگی
ئه‌سه‌تیره‌کاندا بیری له‌ وه‌ها شتیک کردۆته‌وه‌؟
که‌برا که‌ ئه‌و شتانه‌ی ده‌گه‌پرایه‌وه‌، راستی

قسه کانی و شیوهی دهربرینه وشک و سارد و
رهقه کهی له چاوه کانیدا دهبریسکانه وه، ئە گەر
نا دەمگوت خه له فاوه. ئای خوایه ئە وهه مو
روداوه پلان بو، سیناریۆ و شانوگهری بو، ئەهی
ئە و ترس و لهرز و توقاندن و بی ئارامی و
چاوه روانی مردن و بون به خه لۆزه که من و
هه زاره های دیکه ی وه ک من تئیدا ده ژیاين؟
پرسیاره کان له می شکمدا به یه کدا ده هاتن، هه ر
یه که یان ده یویست زوتر وه لامیکی
ده ستگیریت.

* ئەهی ئە گەر یه کیک له قوربانی یه کان په لاماری
زه لامه نامۆکه ی بدایه و نهینی یه که ئاشکرا
بوایه؟

** هیچ بواریکمان بو ئە گەر و مه گەر و
رێکه وت نه هیشتبو وه وه، چرکردنه وهی ئە وهی
هه ر که س لپی نزیک بیته وه ده سوتیت و ده بیته

رهژو، کارئیکی کرد کهس پرکئیشی نه کات و بیزوئیت
و به ره و روی مه رگ هه نگا و بنئیت. ئەمه ی وت و
قاقا پئیده که نی، په نجه ی بۆمن راده کئیشاو به
گالته جاری یه وه گوئی ته نانه ت تۆش.

هه ستم به سوکایه تی یه کی تفت وتال کرد، به لام
روداوی مردنی دکتۆر شندی و سوپه رمارکته کهم
بیرهاته وه، خیرا وتم :

* ئە ی سوپه رمارکته که ؟

** ئە ویش هه ر پلانی ئیمه بو!

* به لام دکتۆر شندی که سایه تی یه کی ناسراوه و
به راستیش مرد؟

** به ئی دکتۆر شندی به راستی مرد، به لام

مردنه که ی به هۆی ئە و په نیره وه نه بو که
له سوپه رمارکته که کریبوی، نا نا ئە و سیناریۆیه
هه لئیکی چاک بو بتوانین به به ردئیک چه ند

چۆله كه يه ك بكوژين. يه كه م پيويست بو
يه كيک له قورباني يه كان كه سايه تي يه كي ناسراو
بيت بو ئه وه ي ترس و بيئارامى زورتر بيت و
دانىشتووان هيچ گومانىكيان نه مينيت. دووهم
ئه وه بو كه دكتور شندى له به ره ي ئوپوزيسيون
دا بو، ناوى له ليستى ئه وانهدا بو كه ده ستگاكاني
ئاسايش ئاماده ي كردبو تيرور بكرين. سيهه ميه
ئامانجىكي ئابورپي و پاراستن و پشتگيرپي
سه رمايه ي نيشتيماني كارا بو له ئابورى و لاتدا.
*چون؟

من ئه و پرسيارهم كرد، به لام هه ستمكرد ئه و زور
نيگه ران ويزاره له وه ي كه سيكي وه ك من له
سياسه تي ده ستگا بالاكاني ده ولت و كاره كانيان
تينگات، به لام ئايا مافي سه رسورمان و
پرسياركردنم نيه؟ ئايا مافي ئاسايي خوم نيه
ئه وه له ده ولت نه سه لمينم كه ده ستگاكاني

به ناوی ئاسایش و ئارامی دانیشتون و کۆمه لگا و
ئابوری یه وه ئه وه مو تاوانه بکه ن؟ کچی ئه و
ده سه لاتهی پیداون؟

مه جدی به گ پارچه یه ک تورته ی خسته ده می
و وتی:

**له یادته دوا ی مردنی دکتۆر شندی چی
رویدا؟

*به ئی چاک له یادمه، جا روداوی وه ها چۆن بیر
ده چیته وه، پۆلیس به رده وام هۆشدار ی ده دایه
هه موان، هیچ مه خون و هیچ
مه خونه وه، خوارده مه نی و خواردنه وه کان
مه ترسی ژه هراوی بونیان لیده کریت، هه مو
فرۆشگاگان داخران له ترسی ئه و ژه هره ی کابرای
نامۆ بلاویده کاته وه.. هه ر هه مو دانیشتون
ئاگادار کرانه وه که پۆلیس و وه زاره تی ته ندروستی
خواردن و خواردنه وه ی پاک له چه ند شوینیکی

سەر بە پۆلیسخانە دابەش دەکات و
دانیشتوانیش تەنھا لەو شوێنانە دەتوانن
پۆیستی یەکانیان بکرن. ئیمەش بۆ ماوەی دو
هەفتە ی رەبەق رومانکردە ئەو شوێنانە .
**ئەو خواردن و خواردنەوانەت دیتەووە یادکە
لەو شوێنانە دەفرۆشران؟
* بە ئی.

_ لە راستیدا ئەوەی دەفرۆشرا، بەرھەمی
کارگەکانی چەند وەزیریکی و خزمانی سەرۆک بو،
مابونەووە و نەدەفرۆشران و ماوەی
بەکاربردنیشیان بەسەرچو بو، بپارماندا ئەوانیش
لەو زیانە قورسە رزگاریکەین. ئەووەش بیروکە ی
من بو، پێشتر وتم خەریکی بو ئامانجەکان
صەدی صەد بپیکین .

من بیزاربوم له وهی که چهند په شیو و
په شوکاوم، ده گه رام به دوی ناوئیکي دیکه دا بو
ئه و باری دهرونی یه ناله باره ی خووم که
تئیکه وتوم، به لام نه مده ددۆزی یه وه.. لئیکه رین با
هه تا کو تاپی له گه ل تراژیدیا که دا برؤین.

5

مه جدی به گ هه ستا چوبو ته والیت، به لام ههر
وه ک به رینگاوه شتئیکي گرنگی بیره اتبیتته وه، درگای
ته والیتته که شی دانه خستبو، دهنگی میزکردنه که ی
ده بیسترا، به دهنگی به رزوتی :

** ده ولته که لکئیکي زوری له و ئوپه راسیؤنه
وه رگرت، وه ک ده سبه سه رداگرتنی چهند فایلئیکي
گرنگ له مالی هه ندیک له دادوهره کاندای و
ژماره یه ک به لگه نامه ش له هو به ی
دادگا کاندای. ئه وه جگه له وه ی قه ده غه کردنی
هاتو چؤشه که ش بووه رینگ له به رده م چهن دین

که سایه تی ئاینی ئیسلام که ده بو ئاماده ی
کو بونه وه یه کی گرنگ بن که به نیاز بون له
نوسینگه یه کی گه شت و گوزار بیبه ستن له
ناوهندی شاردا. گه وره ترین ده سکه وتیش ئه وه بو
که به هوی پاله وانی شانۆگه ری یه که وه هیچ
گومانیک نه ده که وته سه ر ده ولته ت. پلانه که
زۆر شتی دیکه شی تیدا بو ئه گه ره هندیک
روداوی لابه لا ناچاری نه کردباین کو تایی به
ئۆپه راسیۆنه که بهینین.

* ئه و روداوانه چی بون؟

له ته والیت گه رایه وه ، به رامبه رم دانیشه وه و
گو تی:

** سه ره تایی ئه و روداوانه به به سه ره تاییک
ده ستیپیکرد، که بریتی بو له وه هه را به نیوبانگه ی
که پاله وانه که ی ئافره تیک بو ناوی .. ناوی ..
من گوتم :

*سەلما غەرىب!

پېكەنى ووتى:

**ھەتتو تۆ زور زۆلۈت، زۆر شت دەزانىت!
..ئەو ئافرەتە جوانىكى بالا بەرز بو، بەراشكاویش
دەيلىم حەزم لىيدە کرد، ئەویش حەزى دە کرد.
رۆژىك مىردە كەى كە وەك رۆژانى دىكە
دەچىت بۆ سەركار، بەلام قەدەغەى ھاتوچۆيە
وېوليس ريگەيان نەدەدا ھىچ كەسىك
لەگەرەك بچىتە دەرەو، دەگەرپتەو ھەمەلەو،
سەلما لەو گەرەنەو چاوەروانە كراوھى
ھاوسەرە كەى

ھەپەسا، دەپە شوكت.. ھاوسەرە كەى زور
ئاساي دەچىتە ژورەو كە جەلەكانى
بگورپت، بەلام پياوئىكى بينى لەنيوھراستى
ژورەكەدا رەق راوھستاو، وەك ئەو زەلامە
نامۆيەى كە بىستويەتى دەچىتە سەر مالان،

ئەمىش لەجىي خۆي نەبزوت، بەلکو وەك
نیشانەي خۆبەدەستە وەدان هەردو دەستەکانى
بەرزکردە وە، کابراش بەرويه کى گرژومۆنە وە،
بېشلەژان پشتى تىکرد و رویکردە درگاکە، بەلام
قاچى لە قەراغى فەرشە کە هەلنوت
وکەوت، خوین لەسەرى يە وە فيچقەي
دە کرد، بورايە وە. مێردە کەي سەلما چەند
چرکە يە ک لە شويني خۆي چەقبي، ئىنجا بە
پرتا و رايکردە کوۆلان و پۆلىسى ئاگادارکرد، کابرايان
دەستگيرکرد.. دواتر بۆلىکۆلىنە وە هەمو
ئەوانەيان بانگکرد کە کەسە نامۆکە چوبوو
سەريان، هەر هەمويان بى دودلى وتيان ئەمە ئەو
کەسە نيە کە شە و هاتۆتە سەريان. ئەو کورەي
دەستگيرکرا خویندکارىکى زانکو بو، پیکە وە
لە گەل چەند خویندکارىکى هاورپى دا لە و نزيکانە
دەژيان، ژمارە تە لە فونى خاتو سەلما لە

تەلەفونە كەيدا تۆمار كرابو، ژمارە تەلەفونى
كۆرە كەش لە تەلەفونە كەى سەلما خانمدا
تۆمار كرابو، ددانى بەو شەدانە كە پەيوەندى
خۆشەويستى لە گەل سەلمادا ھەيە و ئەو رۆژە
ئاگادارى كىردووە كە مېردە كەى لە مال نىيە و چووە
بۆلەى، بەلام كاتىك مېردە كەى لە ناكاودا
گەرايەو، ئەو ھى بەبېردا ھات رۆلى كەسە
نامۆكە وازى بكات بۆ خۆرزگار كىردن بەلام
سەرىنە گرت.

دىارە من ئەو روداو ھم دىتەو ھەيە، بەلام
كەلەدەمى ئەمجد بەگ بېستم ھەرچەند
مىشكىشى جەنجال كىرد، بەلام زەردەخەنەيە كەم
بۆكرد، كەچى ئەو قاقا پىدە كەنى و گوتى: ژنىكى
بەرباد بو، ئەو خەلكە ھەمو توشى شۆك بوبون
كەدەبىن زەلامىكى ھىناو ھەتە ژورەو ھە سوارى
بىت. تۆ دەزانىت مەترسى ئەو روداو چىيە؟

ئەمجەد بەگ زور شادمان بو که من نەزانی
خۆم بەرامبەر بەرێزیان دەربخەم، ئەو هەستە
زۆر ئاشکرا بەرویهو دیاربو، وتی:

**جا چۆن بزانی؟ من پێتدەلیم. ئەو
خویندکارە، که روۆی کهسە نامۆکە
وازیکرد، ئەو واتای ئەو یە که دانیشتوان
(گەل) تیکەل بە یاری یە که بون، ئەمەش زور
مەترسیدارە و ئەو دەدات بە دەستەو که
دەولەت چیتەر کۆنترۆلی بارو دۆخە کە
بۆناکریت، ناتوانیت بەتەواوی لە بەرژەوهندی
خۆی بیجولینیت یا بەجاریک کۆتایی
پێبھینیت، ئەمەش دەیخاتە بەردەم مەترسی
ئاشکرا بون، هەر بەراستیش شتێکی وەها
رویدا، چەند روداوێک بەدوای ئەو روداویدا
رویاندان کە هیچ پەيوەندی یەکیان بە ئیمەو
نەبو، دز و پیاو خراپ دەیانکرد و روۆی زەلامە

نامۆكەيان وازى دەكرد بو دزىي و تالانكردى
مالان و جورها تاوانى دىكەش. پيوسته
ئەوئەش نەشارمەوئە كە هەندىك لە
هەوالگرەكانى ئاسايشىش سەرىچىي ياسا
رئىساكانيان دەكرد بو بەرژەوئەندىي تايبەتى
خويان. لئەدا برىارىكى بنەبر دەرچو كە
ئۆپەراسىۆنە كە بوەستىت.

لئەدا من لە دلى خۆمدا وتم گەندەلى هەر
گەندەلى لئە كە وئتەوئە، ئەوئە سەير نىيە،
گەرە كە كەى ئئمەش چەند سالىك بوئوئە
شانوى دزو تاوانكار، مەزنەكان تئرىانخوارد و
بەرماوئە كەيان جئەئىشت بو صەگەكان.

ئەمجد بەگ بە دەم باوئىشكدانەوئە گوتى:

**تۆ دەزانىت دانىشتوانى گەرەك بە پزىشك و
پارئزەرئە ئەندازيارە كانىشەوئە پەنايان بو سىحر و
جادو، بغورد سوتاندىن وئوئىشتە دەبرد بو

خوپاراستن له پياوه ناموکه. هه نديک راپورت
دههاتن بوم، تير تير پيډه که نيم، جا چند مايهی
پيکه نين بون نه وهندهش به که لک بون بو
ئوپه راسيونه که.

*ويستم شتيک بلیم به لام نه مگوت،
قسه کردن له گهل که سيکی وه هادا که لکی
نيه، به لام له پريکدا نه وه ستايه سه رپي و
ههروه ک وتاريک بو جه ماوهر بخوینيته وه،
ته ماشای منيشی نه ده کرد، به دهنگی به رز وتی:
هه مو ئه رکيک يا ئوپه راسيونيک ئامانجی
تايه تبي و دياریکراوی بؤدانراوه، به لام ئامانجی
گشتيشی هه يه، که بيروکه ی ئوپه راسيونه که له
پيناويدا رسکاوه و له ژير سایه ی نه ودا
جیبه جيده کریت، نه ویش بریتی یه له وهی نه و
کومه لگه یه ی ئوپه راسيونه که ی تیدا کراوه، (9) نه و
کومه لگه یه بکه یته کومه لگه یه کی جياواز، وه ک

ئەو ھى برىنىكى قول لەجەستەيدا
جىھىلىت، جىگە پەنجە تەكانتى پىوھ دياربىت
وپەلەيە كى تىوھ بلكىنيت ھەرگىز
لئىنە بىتەوھ!! (10)

ئىتر لەتوانامدا نەما لەوھ پتر ببىستم، بەداخەوھ
ئەو كابرايە باوھرى تەواوى بەو قسانە ھەبو كە
دەي كىردن، شانازىشى بەوھوھ دەدە كىرد كە
كىردو يەتى. جىگە ھى داخە ئەو ھەمو ژىرى يەى
ھەبىت و بو پلانى پۆخل و پىلانى چەپەل و
درندانە بەخەسارى بدات.

بەدەم ھەستانەوھ گوتەم:

* بەرئىزان ماندوبون.

** ئەو ھىش زور گەلحۆيانە وتى: ئا بەراستى

ماندو بوم! ئىنجا زور بىشەرمانەش وتى:

دهتوانیت له بری من و به ئه رکی نه زانیت له
رئستورانته که ی ئه بو شه قرا، که باب و گوشتی
برژاوم بو داوا بکه یت و پاره که شی بده یت!! نه ک
هر ئه وه، به لکو هر به ته له فونه که ی منیش
ته له فونی بو رئستورانته که کرد! نازانم بو چومه
ژیر باری که ری تی یه که ی، خو له ده سه لاتدا
نه ماوه و ناتوانیت نه که لک ونه زیان بگه یه نیت،
ئه ی بو؟ ئا، وشه کانی هاتنه وه یادم، زامیکی قول
وجیگه ده ست و په له یه ک . ئیتر زانیم دوا ی
تیپه ربونی ئه وه مو صاله ش، هیشتا کو ت و
زنجیری ئوپه راسیونی پیاوه نامو که له ده ست
ویپمدایه و په له قاژه ده که م.

کو تایی

ژیده ره کان :

1 - جنۆكه : ناونيشانى چيروكه كه له دهقه
عه ره بى يه كه دا (پياوئىكى نامۆ) يه، من
ناونيشانى (جنۆكه) به په سه ندر ده بينم .

2 - شوقه (شوققه) : فلات، به لام ئه پارتمان
كۆمه ئىك فلات ده گرته خوى.

3 - ناشتا: له هه ندىك ناوچه ش ده لىن له
خورپىنى، هه ردو وشه كه واتا خواردن و
خواردنه وه پيش بهرچاى و نانى به يانى .
له هه ندىك ده قهرى سليمانىش ده لىن ناشتا
ده كه ين و ده رۆين. ئه مه يان واتا نانى
به يانى (بهرچاى). له زمانى ئه له مانىشدا وشه
(نوشته رن Nüchtern) به هه مان واتا هه يه!

4 - قه و غا: قه له باغى (قه ره باغ) كه وشه يه كى
توركى ئاوئيه يه، قهر: رهش و باغ : ماسى. به سه ر
يه كه وه ده بئته ماسى رهش !!

5 _ پشکنەر: به گشتی به واتای چاودیږ و
سه رپه رشتکاریش به کاردیت، به لام له شیوه زاری
برا میصری یه کاندای وشه ی (مامور _ مه ئمور،
شاویش) به کاردیت. پیده چیت وشه که ش له
وشه ی میژهری فهره نسایی وهرگیرابیت.
له فهرمانگه و بنکه کانی پۆلیس له عیراق و باشور
ده لاین مفه وهز یا معاون یا مه ئمور مه رکه ز.
یه کیک له ئه رکه کانیشی پشکنین، لیکۆلینه وه و
به دوادا چون و تو مارکردنی وتیه که سانی
گومان لیکراو وشایهت و ئه وانه ش که په یوه ندی
یان به تاوان و روداوه کانه وه هه یه. لای خو مان
هه تا صالانی هه فتا کانیش به چاودیږه کانی
شاره وانی ده و ترا چاوه شی به له دی .

6 - خوینده وار، خوینده واری وروناکیر: له گه ل
ئه وه هه مو شانازی یه ی به زمانه که مانه وه
ده یکه ین، دوست و دوژمنیش سه رسامی

دهيانگريٽ که نه ته وهيه کی بندهست و
دابه شڪراو، چؤن توانيويه تي زمانه که ی به
پاکوپوخته یی بپارٽيٽ و له و بواره دا بؤری فارس
تورک بداته وه.. به لام خوښمان ههست ده که یین
له چهند لایه نيکه وه هه ژارپی و دهستکورتی
پيوه دیاره، ههر بؤنمونه له به رامبه ر
وشه ی (مثقّف، ثقافه) ی عه ره بی چی
به کارده به یین؟ وشه ی موسه قهف به واتای
که سیکی کراوه و بهرچاورون که چهندين پله ی
خویندن و خوپیگه یانندی تیپه راندوه و له ههر
بابه تیک که م و زور شتیک ده زانیٽ وله
خویندن و خویندنه وه و خوپیگه یانندنیشدا
به رده وامه، به لام وشه ی سه قافه و اتا کلتور.
وشه ی (خوینده وار) یش به شیوه یه کی گشتی
به وکه سانه ده لیین که خوینده واری یان
هه یه (ده زانن بخویندنه وه و بنوسن). وشه ی

روناکیریش واتا، که سیکی پشکه و تنخواز و رو
له زانست و لیکۆلینه وهی زانستی و پشتکردنه
غه بییات و ئه و دیو سروشت . موسه قهف
مه رج نییه روناکیر بیّت. ده شیت روناکیر بیّت
و ده شیت تاریکیر بیّت! که واته ناشیت وشه ی
خوینده وار یا روناکیر له بری
(موسه قهف) به کار بهینین و هیشتا
ها و واتایه کیشمان بو نه دۆزیوه ته وه.

7 - ئه لعه جوزه: گهره کیکی شاری قاهره یه و
نوسهر نوسیویتی گهره کی (العجوزه) به تی به
تی خر، که نیشانه ی مینینه یه له ریزمانی
عه ره بیدا، به واتای به واتای پیره گهره ک، گهره که
دیرینه که، یا گهره کی پیره که (پیره ژنه که یا پیره
پیاوه که) و به لام هه له یه، چونکه له زمانی
عه ره بدا بو نیرو می ههر وشه ی (عجوز)
به کار دیت و ده لین (رجل عجوز، امراه عجوز)!

8 - تورته: قالبیک کیکی سهر به میوه.

9 - ئۆپه راسیون: نه شته رگه رپی پزیشکی بۆ
نه خوشه کان، به لام له م سهرده می جهنگ
و خوینرشته نه دا به کارده بریت بۆ هه رکدراریکی
چه کداری پی وه ک گه مارۆدان ، هیرش و
په لاماردان و ده ستگیرکردن.

10 - په له، له که: عه یبیک له ره وشت یا
جهسته دا وه ک کهسانی بیزارا و ویپره وشت، یا
ئهوانه ی که مئه ندام یا که ماسی یه کی زکماک یا
به هوۆی روداویکه وه به له شاننه وه یه. عه رب
پئیده لیت (عاهه)، عاهه خلقیه او جسمیه.

چیرۆکی سییه م

گه و جانندن

(به م هاوینه سهرمامانه، زستانه زستان!)

کاره‌بای شوقه‌که‌ی مامۆستا (مه‌هدی فولی)
 رۆژانه‌ ته‌ن‌ها‌ سی‌ چوار‌ کاژیره‌، ئە‌و‌ ده‌لێت‌ ئیتر‌ئه‌و‌
 ئامیری‌ کۆندیشنه‌ی‌ کریویتی‌ و‌به‌قه‌رزی‌ مانگانه‌
 پاره‌که‌ی‌ ده‌داته‌وه‌ که‌ لکی‌ چیه‌؟ له‌ راستیشدا
 هه‌رچه‌نده‌ گه‌رمای‌ ئە‌م‌صاڵ‌ بی‌ ئە‌ندازه‌ بو‌،
 کاره‌بابرانیش‌ ئە‌وه‌نده‌ی‌ دیکه‌ ژیا‌نی‌ سه‌خت‌
 کردووه‌ و‌ بی‌هیا‌ ده‌بیت‌ له‌ به‌ره‌ه‌ ئستی‌کردنی‌
 کاریگه‌ری‌ یه‌ سه‌خت‌ و‌ پروکینه‌ره‌کانی‌ به‌سه‌ر‌
 جه‌سته‌و‌ می‌شکه‌وه‌.. ئە‌و‌ رۆژه‌ش‌ وه‌ك‌ رۆژانی‌
 دیکه‌ کاره‌با‌ نه‌بو‌، مامۆستا‌ مه‌هدی‌ له‌
 شه‌قامه‌ که‌ی‌ پشتیان‌ه‌وه‌ ده‌نگی‌ هه‌له‌ه‌له‌ی‌
 ده‌هاته‌ گو‌ی‌، چووه‌ با‌ل‌کۆنه‌ که‌ بزانی‌ت‌ چی‌
 رویداوه‌، هه‌ستی‌کرد‌ ده‌نگی‌ هه‌له‌ه‌له‌ کیشان‌ و‌
 هات‌ و‌ هاوا‌ره‌ که‌ له‌ چه‌ند‌ شوینیکه‌وه‌ دیت‌،
 ئە‌وه‌ش‌ نیشان‌ه‌ی‌ ئە‌وه‌یه‌ که‌ ئاهه‌نگی‌کی‌ خیزانی‌

هاوسه رگيرپي يابؤنه يه كي تايبه تي نيه، به لكو
هه واليڪ بلاو كراوه ته وه، له وهه والانهش له م
رؤژانه دا له ميصر زورن. دانيشتواني
شه قامه كه ي ئه وديو كاره بايان هه يه و
بيستويانه، به لام ديوي ئيمه چونكه كاره با نيه،
نه مانزانيوه. مامؤستا مه هدي دهستيكي كيشا
به ده ستدا. هه له هه له وهه هاوار هاواره كه به رزتر
ده بيته وه و سه رچاوه كانيشي پتر ده بن، ئه ميش
ماخولاني تي كه نازانيت چي رويداوه. جله كاني
له به رگرد بچيته خواره وه بزانيت چي
رويداوه، به لام كاره با هاته وه. به په له خوي
گه يانده هه ردو ئاميري ته له فيزيون
ويئر كؤنديشنه كه وكؤنترؤلي هه ريه كه ياني گرت
به ده ستيكه وه تابتوانيت له يه ك كاتدا
هه ردو كيان بخاته كار.. پيويستي به گه ران نه بو،
هه مو كه ناله كان گه رماو گهرم و به نيونيشاني

(هه وائىكى به په له) هه وائه كه يان
بلاوده كرده وه: (بو سو ككردنى خه م وبارگرانى
يه كانى سه رشانى ها و لاتيان، سه رو ك برياريدا
وه رزى زستان له سه به ينى وه له ميصر
ده ستپيده كات!!!)

ماموستا مه هدى له ته له فيزيونه كه چووه
پيشه وه، باوه رى نه ده كرد، چاوه كانى هه لگگوفت
و جاريكى ديكه ش هه وائه كه ي خوينده وه، چووه
سه ر كه نائىكى ديكه و ئه وانى ديكه ش هه مويان
هه ر هه مان هه وائ و به هه مان شيوه
بلاوده كه نه وه. هه روا به شيويه كى ئاسايى
روژزميرى سه رديواره كه ي كه وته به ر چاو، 12
ى حوزه يران ! سه يره، پي كه نيني كى شيتانه ي
حه په ساو ده يگري ت، ئايا زستان به بريارى
سه رو كايه تى ده ستپيده كات؟ چون ده بيت؟
دهنگى ئاهه نكي ران وه له له كيشان له ده ره وه

هه ربه رده وامه وله ته لاره كه ي ئه مانيشه وه
به رزده بيته وه، كه ناله كان راسته وخو شادمانى
جه ماوهر په خش ده كه ن و ستوديو
شيكردنه وه و رونكردنه وه ي برياره
سه رسورهيته ره كه دامه زراوه و
ده سته كارن. ماموستا مه هدى به نيو كه ناله كاندا
ده گه را، به لكو شتيك تيبگات. يه كيك له
ميوانه كانى ستوديو وتى (ئاي كه سوپرايزو
مژديه يه كى خو شه له سه رو كه وه بو گه له كه ي به
بو نه ي ده سته كاربوني به ريزانه وه.) يه كيكي
ديكه وتى (له كو تايدا بوينه خاوه نى سه رو كيك
كه له پيناو هه لگرتنى خه م وبارگرانى يه كانى
سه رشانى هاو لاتياندا، دور له سنوقه كانى
هه لباردن بيرده كاته وه. يه كيكي شى دواى ئه وان
، به لام وهك ئه وه ي له بنه وه ئاگادار بيت وتى من
ده زانم به ريزيان ده ميك بو، ههر له وكاته وه كه

تەنھا سەرۆكى پارتى كەرامەت و يەككىك بو
لە كاندىدە كان بۆ پۆستى سەركۆمار، بەھاو كارى
لە شكرىك لە زاناو پىپۆرە كانى حىزب
ئامادە كارى بۆ ئەم بىر يارە مېژويى يە دە كرد. بەلام
مامۆستامە ھدى لە ئەم بەندو بالۆرە يە
تېنە دە گەيشت ، وړ وگېژو كاس وړ، توشى
سەر خولە يەك بو، زەردە خەنە يە كى گە مژانە ي
دە ھىنا يە سەر لىوى و بەردە و امىش ھەر
تە ماشاى دە كرد وگوئيدە گرت.. تە لە فونە كە ي
زىرنگا يە وە، ئاوازى زەنگە كە ي دەناسى، ئە كرەمى
ھاوړپى بو، بە سەرگەرمى يە وە وتى: مە ھدى
زانىوتە چى رویدا وە؟

ئەمىش بە ھەمان سەرگەرمى وتى: بە لى بە لى.
ئە كرەم : سەرۆكىكى بلىمەت، كورم ئە وە بە بىرى
كە سدا دەھات؟ ئىتر مە لى ماتۆر و تۆرىنى
كارەبا و پلانى پىنج صالە (1).

مه هدى : به لام شتى وا چۆن ده بىت ؟
ئه كره م : ئه ي گوڤيىست نه بوى سه روڤكى
ده زگاي كه ش و هه وا وتى چى ؟
مه هدى : نه ، كاره با نه بو ، ئه وه تاوڤكه
هاتۆته وه .

ئه كره م : سه روڤكى ده ستگاكه هه واليكي گرنگى
راگه ياند له باره ي ريڤكه وتنيك له نيوان ميصر
روسيا دا . به پي ئه و ريڤكه وتنه له ولاتي روسيا وه
به هو ي ته كنولۆژيايه كي پيشكه وتوو وه كه زانا
هه لكه وتوو ه كانمان و زانا كانى روسيا دواى هه ول
و ته قه لايه كي زور و چه ندين تا قى كردنه وه و
ئه زمونكارى تا قه تپروكيڻ ، (با) ي سارد له
روسيا وه پالده ده ن بو ئيره ، ئه ي ئه وه نه بو
نزيكه ي هه فته يه ك له مه وبهر روژيكي زور گهرم
بو ، كه چى باران ده بارى !

مه هدى : به لى وابو.

ئه كرم : ئه وه يه كيك بو له دوا تاقى كردنه وه كانى
داهينانه كه، كه زانا كانمان كرديان.

مه هدى : وهك خه وه هايه.

ئه كرم : هه ر وايه، ده لى خه وه. له ناخه وه منى
هه ژاندو وه. سه روك، كورم سه روك.. لاي
سه روك هيچ شتىك نيه نه كرىت.

ماموستا مه هدى دواى ئه و قسانه ي ئه كرم،
بىرى له وه ده كرده وه كارىك بكات هه لچون و
سه رگه رمى يه كه ي دابه زىت، ئاخىر ناھه قى
نه بو، به راده يهك هه ستى به شادى و شانازى
يه كى بى وئنه ده كرد، له شوئى خوى به رزده بو وه
وه .. بى رياريدا بچىته خواره وه به شدارى ئاھه نگو
شادمانى يه كان بكات، به لام به ر له وه ي بى روات
ته ماشايه كى ئامبرى ئىركوندىشنه كه ي كرد و به

بزه یه کی گالته جاری یه وه وتی : له سبه ینیوه
گهرما نامینیت، زستانه زستان، ئیتر ئامیژیکی
بیکه لکیت، بریا نه مکریتایه!

مه هدی ئه و شه وهی له دهره وه به سه برید، به
نیو ئاهه نگیرانی جه ماوهر و شادی دهر بریندا
به بۆنه ی بریاره میژوی یه که ی سه رکۆمار
وهاتنی وهرزی زستان و سه رما و صولّه له مانگی
حوزه یراندا!!!

پیاویک وتی: نرخی شوتی یه ک گه یشته
120 سه دو بیست جونیه (2).

مه هدی : چه ند؟!

پیاوه که : نه ک ههر شوتی، تری و
قه یسیش، بازرگانه کان ملیونه ها جونیه
ده چنه وه.

مه هدى رۆشت و به دهم رینگاوه دهیوت چش له
میوه ئاوی ئامون و تونی بابا بچیت!
هه لپه رستی و چاوچنۆکی بازرگانه کان، جوانی
وقه شهنگی روداوه میژوی یه که
ده شیوینیت، به لام تو بلیت ئه وه راست بیت و
له سبهینى وه بکه وینه وه رزی زستان؟

ماموستا مه هدى که گه یشته ماله وه بو
یه که مجار زور په رۆشی هه واله کانی کهش و
هه وا بو، کچه بیژهره که به دلنیایی یه وه وتی
(سبهینى یه که مین رۆژی زستانه وه کهش و
هه وایه کی مه یله وه سارد سه رتاخواری و لات
ده گریته وه وه شه ویش له رۆژ ساردتر ده بیت
مه هدى به شادمانی یه وه چه پله یه کی لیدا،
ته له فیزیونه که ی کورژانده وه ، رویکرده ژوری
نوستنه که پی و به شاگه شکه پی یه کی مندالانه وه
کۆنترۆلی ئی رکۆندیشنه که ی گرتنه دهست و

ئامپره كەي كوزاندەو و لەبەر خۆيەو دەيوت
مەھدى! پلەي گەرما ھەتا بەيانی بەرە بەرە
دادە بەزیت، ئەگەر نەي كوزنیتەو، بەيانی كە
لەخەو رادەبیت سەرتا پپی لەشت بەستويەتی!

2

بەيانی كە مامۆستا مەھدى لەخەو رابو، لە
ئارەقەدا مەلەي دەكرد. سەيرپيكي
ئپركۆنديشنە كە دەكات، دەبينیت كوزاو تەو..
ئا، لەوانەيە بەھۆي كوزاندنەو و
داگيرساندنەو ي تەوژمي كارەباو
لەكاركەوتوو، بەلام ھاتەو ھۆش خۆي،
ھوشيار بوو و ھاتەو پيري كە دويني شەو
لە ترسي .. ئەي باشە ئەمرو ..؟ دەستپيكي بە
لەشي خۆيدا گپرا، سەرتاپا ئارەقە بو،
چەند جارپك سەري راوەشانند.. ئەري من خەو
دەبينم؟ بە دەستي خۆم ئپركۆنديشنە كەم

كوژاندهوه، ئەى چى رویداوه؟ كوا زستان؟
بېگومان شتېك رویداوه دواتر روندهبیتتهوه.
ئىستا درهنگه بۆ چونه سەركار. ههستاو كاسه
سهرى قورس وتزى بو له پرسىار، بهلام باوهر و
متمانەى به سەرۆك و رابهرى ولات تاله مويهك
لهق نهبو، له دلى خويدا وتى: دلنيام شتېكى
چاوهرواننه كراو هاتۆته پيش و ئەوهش رون
ده كه نهوه .. جليكى سوكه له و هاوینهى
كرده بهر، تيشيرتېك و پانتۆلېكى جينز و چووه
دهرهوه .. بهرئىگاوه بۆ سەر كاره كهى ديمه نىكى
زۆر نامۆ چاوهروانى مامۆستا مه هدى
ده كرد، ريبواره كان دوبهش بون، به شىكيان بهرگى
هاوینهيان پۆشيبو له گه ل گه رما پروكینه ره كه دا
بگونجیت، به شه كهى ديكهش جلى زستانه
ئهستور و خۆيان پيچاوه ته وه، ههروهكى
دانىشتووانى ئەسكىمۆ، نهك هه ره ئه وه، به لكو

هه نديکيان به ريگاوه فوی به نيو له پي
دهسته کانيدا ده کرد وهك ئه وهی له سه رماندا
خویان گه رمبکه نه وه! هه ر لایه کیشیان
به سه سورمان و نارەزایي یه وه له به شه که ی
دیکه ی ده روانی. مامۆستا مه هدی سه ریکی
به رز کرده وه و ته ماشایه کی ئاسمانی کرد بۆ
ئه وهی دلنیا بیټ که ئه وهی به ئاسمانه وه یه و ئه م
مه نجه نیقه ی داخستوو خۆره و شتیکی دیکه
نییه.. که گه یشته شوین کاره که شی بارود و خه که
جیاوازی یه کی ئه وتۆی نه بو، هه ر که چوو
ژوره که ی خویان، بینی هه ر چوار هاوریکانی،
سیانیان به رگی زستانه یان پۆشیوه و چواره میان
وهك ئه م به رگی هاوینه ی پۆشیوه! گوج
لئیرسین سه رماتانه؟ هه رسیکیان پیکه وه وتیان
به ئی سارده! ئه میش ته ماشایه کی هاورپی
چواره می کردو زه رده خه نده یه کیان بۆ یه کتر نارد.

کات تیده پهریت وپله ی گهرماش هر
 به زده بیته وه، ئاره قه دهنیشیته نیوچاوان و
 مروّف ههست به بیزارپی و ماندوبونیکی زور و
 شه که تبون ده کات، هاوری چوارهم مؤله تی له
 سی هاوری زستانه پی یه که وه رگرت که پانکه که
 بخاته گهر، به لام ته نها یه کیکیان به نابه دلی وتی
 : باشه، با به دلی تو بیت، هه رچه ند ئه و نابه دلی
 یه که لکی ئه وه ی نه بو له و دۆزه خه ی ژیر ئه و
 هه مو جله ئه ستورانه فینکی بکاته وه. مامۆستا
 مه هدیش هه ر پرسیاری ده کرد و ده یویست
 تیبگات، به لام هه رگیز وه لامیکی نه بیست. ده مه و
 نیوه رو یه کیک له سیانه که چیر به رگه ی
 نه گرت و روخا، له ناوه راستی زوره که داو له ژیر
 پانکه که دا به پیوه راوه ستا، به بیزارپی و توره پی
 یه وه جله زستانه پی یه کانی فریداو هاواری

ده کرد ئه م گه رما پروکینه ره چیه؟ کوا زستان
جه نابی سه روک؟

هه ر پینج هاوریکه ته ماشایه کی پرمانای
یه کتریان کرد، بیئه وهی ورته یان له دهم
دهرچیت، شته که بووه مایه ی سه رسورمان و
ناره زایی، هیچ هه والیکه نویش له ئارادا
نییه، که ناله کان هیشتا ده نگوباسی بلیمه تی
سه روک و بریاره میژویه که ی و هه وئی زاناکان
وشادمانی هاوالتیان بلاوده که نه وه، بیئه وهی
به لای به رزبونه وهی پله کانی گه رما دا بچن!
پیده چیت هه ر ئه و دوفاقی و ته مومژه
مه ته ئئامیزه هانیا ن بدات که دهم نه که نه وه و
نه پرسن ئه ری ئه مه چ به زمیکه، هه تا خوین
تیده گهن یا که سیک، لایه نیک بوین
رونده کاته وه.

به زمه که پیشوخت بهرنامه ریژکرا بو، ئه وهش
ئاشکرا دیار بو، به لام ئه وه بو ماموستا مه هدی
تینه ده گه یشته، کاتیکیش ده گه رایه وه بو ماله وه،
به در یژای شه قامه که و شه قامه کانی دیکه ش
چه ندین شهر و پیکدا هه لپرژان و کیشه وه هه راو
توندوتیژی ده بینیی، هه موشی له سهر یه ک شت
بو، چه ند که سیک له وانه ی که جلی زستانه یان
پۆشیوه په لاماری که سیک یا چه ند که سیک
ده دن که بهرگی هاوینه یان پۆشیوه و دلره قانه
ده یان کوتن، که چاوی به پۆلیسیش ده که وت
له نزیک ئه وه هه راو هوریاو پیکدا دانه، وایده زانی
ئه وه هه لمه تیکه بو ده ستگیر کردنی ئه وانه ی
ریژی یاسا ناگرن، ئیتر هه ستیکی قولی به
شانازی ده کرد به سه روکی نوی، هه رچه ند
هیشته چاوه روانی وه لامیکی ده کرد ئایا زستان بو
نه هات؟! ماموستا مه هدی ئه م بابه تانه ی تاو

و توی ده کرد، که که سیک هاواری کرد، دهستی
بوئم راده کیشاو دهیقیزاند: ئه وهش یه کیکه
له وان، بیگرن! چهند که سیک ئه وهنده کتوپر
په لاماریاندا، ئه م به جوریک شله ژا هیچ
کاردانه وهیه کی نه بو، یه کیکیان یه خه ی گرت و
به هه مو هیزی خوی شه پازل هیه کی تیسره واند و
وتی: کوری سه گ بهرگی هاوینیت
له بهر کردوو؟ گالته به سه روک
ده که یت، گهره کته ئاژاوه بنیته وه، ده ته ویت
وه هائه و خه لکه به هه له دابه ریت که بریاره که ی
به ریزیان سه رینه گرتوو؟ ئیتر به شق وشه پازل ه و
مسته کو له ئه وهنده یان تی هه لدا هه تا بورایه وه و
که وته سه رزه وی.

5

ماموستا مه هدی هه رئه وهنده ی گه یشته
ماله وه، جانتای جله زستانی یه کانی له ژیر

جیگه ی نوستنه کهیدا دهرهینا، کهله پار هاوینی
وه پیچابونی یهوه و بهدیاریهوه دانیشته
تهماشای دهکرد، دهستیکیشی بو لاجاوی برد
که هیندهی قوخیك ئاوصابو، جگه له
درونهوهی چه ناگهی به چوار ته قه ل. مه هدی
له دوا ی په لاماردان و لیدان
وبریندارکردنه که ی، که هاته وه هوش خو ی له
نه خوشخانه بو، دوا ی چاره سه رکردنی پیویست
یه کیك له پزیشکه کان به سرته پییوت:
به قسه ی من ده کهیت بهم جله هاوینیانه وه
مه چوره دهره وه، ههرکه س جلی هاوینه ی
له بهردابیت په لامارده دریت. ئینجا به ئه سپایتر
وتی: دوکه سیش به وهویه وه گیانیان
له ده ستداوه. یه کیك له برینپیچه کان بلوزیکی
خوری و قه مصه له یه کی چه رمی بو
هینا، له بهریکردن و به ره و ماله وه که وته ری،

ھېرش وو پەلاماردانىش ھېشتا ھەر بەردەوام
بو، بەلام مېوھى ھاوینە ھەر مابو، چونكە
سەرۆك لەبەر خاترى گەل نەيھېشت لەبازاردا
نەمىنیت. بەلى سەرۆك ئەوھى کرد، بەلام دواى
ئەوھى فرۆشيارەكان دوینی شەو ملیارەھايان
چنییەو، ئایا ئەو رەوايە! مەھدى لە ژورەو
بەدیار جانتای جلەكانەو دانىشتبو، گېژو حۆل
تەماشای دەکرد، تەماشاکردنیکی بېواتا، بېواتا
وھەك ھەمو ئەو شتانەى لە دوینی شەوھو
رودەدەن، ئەوھش دواى ئەوھى كە بېيارە
مېژوپى يەكەى سەرۆك لەژېر تىنى گەرمای
خۆرەكەدا تلیسايەو. لەوھتەى ئەو (زستان)ە
ھاتوو كە چۆرە چۆرى ئارەقەى دەم وچاوە
ئاوساوەكەى لەرویدا وەستاو وگاڤتەو
قەشمەرى پیدەكات، لەوھتەى لە كەنالەكاندا
ویلى وەلاممیک، لیکدانەوھیەكە، بەلام ھەریەك

نيونيشان وسهرديپر و مانشيته و گورانئيكي
به سهردا نايهت و بريتي يه له: (هاولاتيآن له
يه كه مين روژي زستاندا جلي ئه ستوريان
پوشيوه و سوپاسي سهرؤكمان ده كه ن).

روژي دوايي مامؤستا مه هدي به جل و بهرگيكي
ئه ستوره وه چو بو سهركاره كه ي، شهرو
پيكداداني سهر شه قامه كان كز بوبو، به لام
هيشتا ده يه ها كه س له هه ردوبهري شه قامه كان
چاوه چاوي نيچيريك بون .. كه گه يشته
نوسينگه كه ي بيني كه هه مو هاوريكاني به جلي
زستانه وه له پشت ميژه كانيانه وه سهرگه رمي
كارن، سهرنجي كه وته سهر هاوريچي چواره م كه
ئه ويش دويني به جلي هاوينه وه هاتبو، بيني
لوتي ئاوصاوه و شين و مور بوته وه،
نيوچاوانيشي برينيكي قولي پيوه يه ..
هاوريكه شيان كه دويني گه رما زوري بوهينا

، كۆنترۆلى خۆيى لە دەستدا، پەتى پچرىي
ويانكەى ژورە كەى خستە كارو لە ژىرىدا
مايه وه.. ئە مرۆ جگە لە پۆشاكى زستانە، كلاوئىكى
خوريشى كردۆتە سەرى. هەر ئەو پرسىارانەو
هەر ئەو سەرسورمان و حالىنە بونەش لە سەرى
هەموياندا شەپولى دەدا، بەلام نە دەهاتە سەر
زمان و بىتتە ئاخوتن و دەربىرىن.. مەهدى
تە ماشايە كى پانكە كەى كرد كە بىناز لە
بنمىچە كەوه شۆرپۆتە وه و كەس ناوئىرىت
بىخاتە كار، هەتا بىرىار دەدرىت ئەم (زستان)ە
كۆتايىهاتوو، وهك چۆن بە بىرىارىك كۆتايى بە
هاوین هئىرا! ئەو كارمەندانە هەرىە كەيان
بىروھۆشى پەرش و بلاو بە هەمولايە كدا دەچو،
ئارەقەىە كى لىنج و گەرم و قىزەون بە سەرتاپاى
لە شياندا دەهاتە خوارە وه، كاتىك كە جەنابى
بە رپۆه بەرى گشتى و دو كەسى كە شخە بە قات

و بۆينباخ و پالتۆۋە ھاتنە ژورەو، چەند
كەسئىكئىش لە پىشت ئەوانەو ھەريە كەيان
كارتۆنىكى گەورەى ھەلگرتبو. بەرپۆە بەر
بەشادمانى يەو ە بۆ فەرمانبەرە كان دەدوا، بەلام
ئەو ەندە زىادەرپۆي تئىدا كەرد، بىتامىكرد و وتى:
ئەم بەرپۆزانە لە سكرتارىيەتى حيزبەو ە تەشرىفيان
ھەيناو، مژدەى خىروخۆشيمان بەدەنى. ئىنجا
رويكردە ئەوان و بەسوعبەتەو ە فەرموى ھەمو
خولە كئىك لە خزمەت ئىو ەدا مژدەى خىرو
خۆشى و سەر كەوتن و ھىوامان دەداتى.. ئەم
قسانەى دە كەردو دەمىشى بەزەردە خەندەيە كى
دروژنانە پان دە كەردەو، دو بەرپۆزە كەى لە تە كىدا
بون، ئەوانىش بەزەردە خەندەيە كى دروزنانە تر،
سەرى پەسەند كەردنيان بۆ دە لە قاند و يە كەمىان
وتى: بئىگومان بەرپۆز سەركۆمار زۆر مەكورە
لە سەر ئەو ەى نارەحەتى و بارى سەر شانى

هاولاتیان سوک بکات⁽³⁾. بهرپوه بهر خوئی
تیته لقورتاند و وتی: بیگومان، به دلنیایی یه وه.
بهرپرسه که بهرده وام بو له سهر ئاخاوتنه که ی و
وتی بهرپزیان ده زانییت که سوپرایسه که ی
دهستپیکردنی وه رزی زستان هه رچه ند زور
مه زن و میژوی و مژده به خش و دلخوشکار
بو، به لام هه ندیک ئازاوه شی لیکه وته وه. بیگومان
بریاره که نه وه نده کتوپربو، زور که س نه یان توانی
و نه په رژان پیویستی یه کانی زستان دابین بکه ن،
بو یه بهرپزیان بریاریدا که سکر تار یه تی حیزب
په تو و به تانی به نرخیکی زور هه رزان بخاته
به رده ست کارمه ندانی ده ولته ت.

بهرپوه بهری گشتیش بو ی ده سه نیته وه:
بهرپزیان له باوک باو کتره، سویند به یه زدان ئیمه
له خه ویکی خوشدا ده ژین، نرخ ی په تو یه ک
ته نها 150 سه دو په نجا جونه یه ه!!

مامۆستا مەھدی لە دلی خۆیدا وتی :
باوکەرۆ، باوکەرۆ.. ئەو پەتۆیانە چاک دەناسم،
لە کاتی خزمەتی سەربازیدا
بە کارماندە برد، خراپترین جوۆری پەتۆیە لە سەر
زەوی، نرخیشی ناگاتە پینچ جونییە، بەلام ئەوان
وەک یارمەتیدان بە ئیمە ی دەدەن بۆ ئەو هی
بتوانین بەرگە ی زستانە کە بگرین!! ئەو
زستانە ی بەزۆر پالمان پێوە دەنێن پێشوازی
لێبکە ی ن هەرچەند دیار نییە ونە هاتوشە.
روداوە کان لە زنجیرە یە کی ترسناکدا بە دوای
یە کدیدا دین، بریارە کە.. سوپرایس ..بازرگانه
چاوچنۆکە کان، جل و بەرگ، شەرو پیکدادان و
خوینرشتن کە هیچ دەزگایە کی میری و میدیاکان
بە لایدا ناچیت. ئیستەش ئەم پەتۆ بیکە لکانە..
یە کیئک لە ھاوڕیکانی سیخورمە یە کی تیوە ژەند،
وریابە لە گەل تۆیانە.. مامۆستا تۆش وەک

هاورپيكانت په تويه ك ناكريت ؟ بهر له وهی نه و
وه لام بداته وه، بهرپرسی يه كه میان وتی :
لپيگه رپن، به دلی خوئی، له وانه يه هه ست
به سه زمانه كات. به لام مه هدی هاواریكرد:
يه كيك نا، دوان ده كرم. نه و چركه ساته
له بیره وهری مه هدی دا نه خش بووه و
له بیرنا چپته وه.. ته ماشا كرده كه ی كا برای
بهرپرس هه زارویه ك واتای هه بو، هه رواتایه كیش
وهك قامچی، درندانه جهسته پی داخده كرده،
ته ماشا كرده نيك به وپه ری لوتبه رزی
وخوسه پانده وه. به رسقی ماموستا مه هدی
زورتر له پارانه وه ده چو، ئینجا بهرپرسی
يه كه م، دوباره سه یړیكي كرده وه، وهك نه وهی
بلیت ئافه رین ده ستخوش (4) .

مه هدى چووه دوكانه كهى مام برايم و وتى:
تكايه پاكه تىك كلنىكس. هه رخيڤاش هه ستيكردو
وتى: هه لامه تمه، مام برايم سه رمام بووه! مام
برايميش سه رى سور مابو، چ پئويست ده كات
ماموستا مه هدى هوڤكارى ده سته سر كرين رون
بكات هوه، به رويه كى خو شه وه وتى بيوهى بن
به گم.

ئيتروژگار وه ها ده گوزه را، خو ناكريت مه هدى
سه ركيشى ئه وه بكات، مام برايم واتىبگات كه
كلينيكسى بو سرينى ئاره قهى دهم وچاوى
ده وئيت.. هه تا ئه م راده يه؟ به ئى هه تا ئه م
راده يه و ئه ولاترئيش.. مه هدى كه هه ست
ده كات حكومه ت چه ند مكوره له سه ر
سه ركه وتنى برياره كه، ئه ميش لاي خو يه وه زور
زياده روپى ده كات له خو ده ر خستندا.. جا هه ر
ئه وه نده ي گه يشه وه ماله وه، درگا و په نجه ره كاني

داخست و خوۋى روتوقوتكردهوه، كارهبا ههبو،
ئيركۆنديشنه كهى داگيرساند و له ژييدا تهخت
پالكهوت، ههستى به بوژانهوهيهك ده كرد و
سهيريكي ئاميڤرى كۆنديشنه كهى كردو وتى:
داواى ليبوردين ده كه م! به لام حهوانهوه كهى
زورى نه خاياند، زهنگى درگا كهى لييدا، له بهر
خويهوه جنيويكي فريدا، كورپى سهگ ئيستا كاتى
ئهوهيه؟ ناچار بيجامه كهى له بهر كرد و درگا كهى
كردهوه. ميوانه كه دكتور (ليقا ته رجومان) ي
دراوسى بو، دكتور ته مه نى شه صت صاله و
پزيشكى ئافره تانه، هه رچه ند ئه و هاتنه بو
مه هدى چاوه پروان نه كراو يش بو، فه رموى
لي كردو چونه ژورى ميوان. دكتور ليقا به شيوه
ريزيكي وشكه وه وتى : ببورن كه بى ئاگادار كردن
هاتم.

مه هدى : به ريزتان هه ركاتيك بفرمون
به خيرين.

دكتور : يه كسهر ده چمه نيو مه به سته كه وه.
مه هدى : فرمو.

دكتور : هيشتا كاره با نه هاتوته وه.

مه هدى له دلى خویدا وتى : دكتور ليقا كه سيكى
روناكيره و دلنيام كه چاوبه ستي ئه م زستانه
به سهريدا تيناپه ريت، به لام كه قات و بوينباخي
له بهردايه، ئه و هاوين و زستان هه روايه.
مه هدى وتى : به لى دكتور خو بينيت ؟
به لام دكتور، ماموستامه هدى چه په ساند،
كاتيك وتى هه رچهنده زستانيشداين! ..
مه هدى ده مى داچه قاند و هيچى نه وت.

دكتور: برانى كارهبا له زستاندا تهنها يهك
پاساوى ههيه.

مههدى : چييه؟

دكتور: به رقوكينهوه وتى : ئهوهيه كهسانى وهك
تو دهيكهن.

مههدى : وهك من؟

دكتور: هه مو روژييك كه دييمهوه دهبينم
ئيركونديشنه كهت تهره و دلوپه ئاوى ليدهتكييت،
توله زستاندا كونديشن هه لده كهيت، ئه
كه له كباز؟

مههدى : دكتور ليقا، من..

به لام دكتور به توندي قسه كهى پيده برييت و
ده ليت مه به ست چييه و به نيازى
چيت؟ ئاميرى زور به كار به يئيريت و پچرانى كارهبا
به رده وام بيت، ها؟ به رهنگاري سهروك ده كهن؟

دوژمنایه تیی ولات ده کهن؟ ده تانه ویت به هر
شیوه یه که بیت ریگه له سه رکه وتنی بریاره میژوی
یه که بگرن؟ به لام دنیا به هه رگیز ئه وه
رونادات.

دکتور لیکا وه ک سه ربازیک ره پ و راست
به رزه پی هه ستاو به توره پی یه وه وتی: هاتم له بهر
ما فی هاوسی یه تی ئاگادارت بکه م، دوباره ی
بکه یته وه په یوه ندی به به رپرسانه وه
ده که م. ئینجا بهر له وه ی پروات و درگا که
بداته وه به یه کدا وتی زۆر به داخه وه بو تۆ!
مه هدی هیشتا هه ر دانیشتبو، له جیگه ی خوی
وشک بوبو .. ئه مه چییه، چی
قه و ماوه، چۆن، بو؟ میدیاکان، روداوه کان و
نه خشه و ریژه و ئاراسته ی روداوه کان به شیوه ی
ته مومژاوی و چاوبه ست و خو لکردنه چاوی
جه ماوه ر ده نوسن.. ئه گه ر ئه وه ی ده ولت

دەيکات بە خۆی و دەزگاکانی و میدیاکانی یهوه
له پیناوسه پاندنی ئەم زستانه دا وهك ئەوهی
راستی یهك بێت و زستان له کاتی خۆیدا
هاتبیت، ئەی هه لوئستی دکتۆر و هاوپیرو هاو
هه لوئسته کانی چۆن لیکبدهینه وه؟ ئایا باوهر
ده کهن، یا گهره کیانه باوهر بیکهن؟ یا نایانه ویت
هه ست به وه بیکهن که هیواو ئاواته که یان
به دهستی رابه ره که یان نه هاتنه دی و ئەوهش
دو چاری که لله ره قی و خو خه له تاندنی
کردون؟ ئەی هه تا که ی به مجوره ده میننه وه و
گالته به و راستی یه ده کهن که خۆر و گهرماو
ئاره قه و لینجاوه که ی ئه نگوست به چاویاندا
ده کات یا ..؟ ئاخۆ ناته واوی یه که له خودی
مامۆستا مه هدی دایه، توشی نه خو شی یهك
بووه؟ ئایا به راستی زستان هاتوو و کهش و
هه وا سارده؟ مه هدی به نا چاری خۆی گلۆله

کرد وەك ئەوەى ھەست بەسەرما
بكات، چۆقەى دانەكانى دىت، ھەموگيانى
لەسەرماندا دەلەرزىت ! كابرالەرزى
لېھاتوو، بەپەلە چو دو بەتانی ھیناوپالکەوت
و خۆى داپۆشى، بەلام ھەر چەند خولەكك
بەرگەىگرت، بەتانىكانى لادا، ھەناسەبركى
پىكەوتبو، ماوہىەك دانىشت، نەخىر شانۆگەرى
و خۆخەلەتاندنىش كەلكى نىيە و راستى يەكە
ناشارىتەوہ. ناكرىت راستى يەك كەوہك خۆر
دىارە، بەھۆى كوتەك بەدەستەكانى دەولەتەوہ
بەسەرماندا سەپىنراوہ، بەجل و بەرگى ئەستورى
زستانە پەردەپۆش بكەين.. تەماشايەكى ئامپىرى
فېنككەرەوہكەى كردو وتى تەنانەت لەكونى
ژورەوہش.. ؟ جاران باوہشېنىكى ھەبو، لەو
دوايانەدا بەخشى بەخوشكەكەى، خۆ
ناتوانىت پانكەيەكيش بكرىت، بەفرۆشيارەكە

بلی چی، هه چهند دوکانداریکیش له میصردا
نییه بویریت ئیستا پانکه بفرۆشیت.. ههستی به
تیکشکان وئازار و پهزارهیهك کرد پیشتر ههستی
پینه کردوووه.. فرمیسکه کانی و دلۆپه ی ئارهقه ی
روی تیکه ل بهیه کدی ده بون هیلکاری یهك
بنه خشین.. هیلکاری تراژیدیای ژیان و
گه و جانندی مروّف.

چیرۆکی چوارهم

پاشا

سوک و ئاسان جانتاکانی خسته سهر ره فه که و
دانیشته. له پهنجهره ی شه مه نده فهر ه که وه
ته ماشای دهر وه وه ی ده کرد، ئاپوره ی خه لکه که
به هه مو لایه کدا ده هاتن و ده چون، ئه وانه ی
سه فهر یان ده کرد، کو له لگره کان، کریکارانی
و یستگه که و فرۆشیاره ده ستگیره کان

تیکه لآو بون و بهیه کدا ده هاتن، پهیکه ری
جهسته یه کی زه به لآحیان پیکه ینابو، لهبری
سه رییک هزاران سه ری هه بو له ژیر
تابلویه کی گهوره دا، که له سه ری نوسرا بو
ویستگه ی شه مه نده سه ری جیزه. له نیو ئه و
حه شاماته دا سه ری که سه یکی ناسراو سه رنجی
راکیشا، چاوه کانی بو تیژ کرد و ورد ورد
به دوی جولان و گهر انیدا ده گهرا بزری
نه کات.. ئه وه تا نزیک ده بیته وه و هاته پیشه وه
سواری هه مان شه مه نده سه ر ده بیته و ده چپته
فارگونه که ی پیشتره وه، ئه میش به په له خوی
گه یاندی، بینی به هاوکاری که سه یک جانتاکانی
داده مز رینیت، که نزیک بو وه وه بروسکه ی
ئه م رسته یه ی هاته بهر گوئی (ئیمه ناسراوین به
خزمهت و پیشده ستی، به تایه تیش بو خاتونه
جوانه کان) ئه م لیره وه هه ستیده کرد، خه ریکه
دلی له سینه ی دهر ده په ریته دهر وه، به لام
چاوه روانبو هه تا ئه و دانیشته و به په له خوی

گه‌يانده بهرام‌بهری و وشه‌ی له‌یلا له‌زاری
یه‌وه بالی‌گرت! کچه‌که سه‌ری
به‌رز کرده‌وه، به‌لام کار دانه‌وه‌یه‌ک نه‌که‌وته
سه‌ر روی، چهند چرکه‌یه‌ک هه‌ر دوکیان
بی‌ده‌نگ له‌یه‌کتریان ده‌روانی! تو‌بلی‌ی خوی
نه‌ناس بکات؟ ئینجا به‌ساردی یه‌ک و
زه‌رده‌خه‌نه‌یه‌کی ده‌ست‌کرده‌وه گوتی مه‌روان؟

ئیت‌ر مه‌روان زمانی به‌ربو، له‌یلا بو؟ بو به‌ته‌نیا
جیت‌ه‌یشتم، بو وه‌هات لی‌کردم؟ من به‌دل
خوش‌مده‌ویستی، ئاماده‌بوم هه‌مو شت‌یک
له‌پیناوی تو‌دا بکه‌م، بو دیار نه‌مایت؟ له‌یلا من
شایانی نه‌وه‌نه‌بوم، بو وات‌کرد؟

له‌یلا هه‌روا چه‌په‌سابو، به‌دوچاوی
ئه‌به‌له‌قه‌وه، به‌سه‌ر سو‌رمان و گو‌مانه‌وه
لی‌یده‌روانی.

نزیکه‌ی نو مانگیک بهر له‌م
ساته‌وه‌خته، مه‌روان که خویندکاریکی قوناغی
سه‌ره‌تایی کولیزی نهندازیاری زانکوی قاهره
بو، هیشتا هفتیه‌ک بو خویندن
ده‌ستیپیکردبو، وه‌ک هه‌موخویندکاریکی نوئ
هه‌ست وه‌وشی لای ماموستاکه‌ی
بو، سه‌ره‌قه‌له‌می دنوسی کاتیک چرپه‌ی
ده‌نگیکی بیست: تکایه به‌یار مه‌تیت. که
ئاوریدایه‌وه بینی خویندکاریکه بریک دور لای
ده‌سته راستی یه‌وه..

مه‌روان : به‌لی، فه‌رمو.

لاوه‌که : وانه‌که ده‌ستیپیکردوه؟

مه‌روان : ته‌ماشایه‌کی ماموستاکه‌ی کردو وتی
به‌لی.

لاوه‌که: به‌لی دیاره ده‌ستیپیکردوه.

ئەم كە ئەو وەلامەى بەلاوہ سەىر بو، بىنى
لاوہكە ھاتە تەنىشتى يەوہ دانىشت، چەر خىكى
ئەمەرىكايى ماركەى (زىبو) ى بەدەستەوہ بو،
بەدەم قسەكر دنەوہ پەيتا پەيتا دايدەگىر سان و
دەىكوژ اندەوہ.

لاوہكە: ببورە ناتوانم كەسىك نەدوینم كەبىبىنم
بەتەنیا دانىشتووہ.

مەروان ھەز لەو جۆرە تىكە لاوبونە ناكات
وكەلك لە وانەكەش وەر ناگرىت، ئىنجا
كەسىكى نامۆ، نەدىومە و نەدەيناسم. لاوہكەش
ھەستىكر د..

73 لاوہكە : بەر لە ئەزمونەكان، فایلى
موحازەرەكان ھەر وەك باران بىرنج
دەبارىن، بەر نامەكانىش گۆر انيان بەسەر دا
نايەت ، ئەوہى لەو ئىندەرىش راوہستاوہ
مامۆستايە، نەك بەرىوہ بەرى قوتابخانە، خەم
مەخۆ. ئىنجا دەستى درىژ كر د و گوتى يونس

ی برات، قوناغی سئیهمی بهشی
بیناسازی. مەروان بەنا بەدل دەستی بۆ درێژکرد
بئێهوهی وشەپهکی لە دەم دەرچیت!

یونس : ئەهی تۆ بەرێز ئەنداز یار باشی؟

مەروان بەنا چاری : خەلکی (بو حەیرە) م .

یونس : چاکترین کەسەکان لە شاری زانکو
نیشتهجین، زۆریک لە دۆست و نازیزانم لەوئ
دەژین، تۆش لەوئ نیشتهجییت؟

مەروان : نەه، فلاتیکم لە گەل ھاوڕی یەکدا
گرتوو، ئەو لە کۆلیژی چارەسەرە سروشتی
یەکانە.

یونس : لەکوی؟

مەروان زۆر پەستبو لەم یەکتە ناسینە نابەدله،
بەلام بەهۆکاری تەمەن و نامویی
و دورکەوتنەوش لە کیشەو نازاوه، ددان
بەخۆیدا دەگریت، بەلام یونس کۆلنەداو

به دو چاوه شینه گهوره کانی یهوه هر ده یویست
بزانیّت.

مهران : له ناوچهی فهیصل، شهقامی
مهنفه لوتی.

یونس : ژماره چند؟

مهران زور به بیزاری وتی 86 . ئه جو ره
بیزاری یه یه کیکه له چه که کانی دهستی له بری
رو بهر و بونهوه.

به لام هر ئه وهندهی وانه که تهو او بو، یونس
هه ستاو زور به گهرمی و دوستانه وتی
شهره فمهن دبوین میرو!

مهران که له پشته وه ته ماشای ده کرد،
لاویکی بالابهرزی لاوازیو، روشتنه که ی له
ریکردنی سهر خوش ده چوو..

که گه یشته وه، ماله وه، باسه که ی بو مورادی
هاوری و هاو نشینی گیرایه وه، موراد به

شیوه‌زاری گوندنشینان گوتی ئەم میصر بیانه
نالەبار و ئیسک قورسن. (5)

سێ رۆژ دواتر، مەروان دەهاته خوار هوه،
کەسێک بانگی کرد، کە ئاوریدا یهوه یونس بو،
تور هکهیهکی گهوره و قورسی بهده ستهوه بو.

یونس : میرو چۆنیت؟

مەروان : زۆر پهست بو، بهبێزاری یهوه وتی
باشم.

یونس نهیبرده سهرخوی و بهرویهکی خوشهوه
وتی ههتیو خزمهتت دهکهم! (6) ههه بهدهم
قسه کردنهوه تور هکهیهکی پێدا و گوتی ئەوه
خوار دنی مالهوه مانه، سینی یهک
پهتاتهو گوشت و برنج و زه لاتیه، تور هکه
زه دهکەش (قهراقیش) ه بو بهرچایی. (7)
مەروان بیئهو هی ورتهی لهدهم دهه چیت
تور هکهیهکی وهه گرت.

یونس : دایکم ههتا درهنگانیکی شهو
خهریکیبو.

مهروان: ههستی بهکسپهیهک دهکرد به ناخیدا
دهچزا، ئەم کابرايه چهند خو ههلقورتین و
بیزهوق و ئەتهکیتته، بهلام بهناچاری زمانی
هاته گو: پئویستی بهو ههمو ئەرکه نهدهکرد ..

یونس قسهکهی پیدهپریت : بیبهلابیت، حهفیت
نهکرد! ئینجا بهستهیهک کاغزی پیدا و گوتی
ئهو، ئەو وانیهیه(موحازه ره) که ئەورۆژه
بههوی بهکتر ناسینمانهوه بهسرتا تپهری،
نهوهک بلئیت حالّی یا حسیی.

مهروان نهیدهزانی بلئیت چی، ههولیدهدا
روخوشیی و سوپاسگوزاری یهک وئيسان
بدات بپ سرینهوهی ئەو ههمو ساردی و
سری و وشکی یهی بهرامبهر یونس
نواندبوی.

پهيو هندی يه کانين بهر دهو امبو، له گور هپانی
زانکو، له کافترياکه يه کدی يان ده بينی، به لام
بهو جوړه ی که موراد ناموژگاری کردبو،
پهيو هندی يه که له سنور يکدا بهيئته وه.

روژيک مهروان له يونس ده پرسیت، کاک
يونس تو که له قوناگی سييه ميت چون ديپته
هو له کانی قوناگی سه رتايی؟

يونس : من هميشه حز به گهران وناسینی
هاورپی نوی و بهتاييه تيش خونديکارانی نوی
ده کهم که پيوستی يان به هاوکاری هيه،
براشت له خزمه تدام. دواي مانگيک
گورانیکي بهر چاو به سه ر پهيو هندی نهو دو
هاوری يه دا هات، کاتيک مهروان هه والی
مه رگی يه کيک له مامه کانی پيگه پشت و
ناچار بو بگه رتته وه بو پرسه که ی له
(بو حهيره) هه رچه نده هه مان روژ نه زمونی
سالانه ی پراکتیکيشی هه بو.. مهروان شانی

دابووہ ژیر تہر مہکھی مامی بہرہو گورستان
کہ یونس لہدو ایہوہ وتی ئەو خیرہ بہمنیش
بگات.

یونس ئەو رۆژہ ہاوبہشیی پرسہو ماتہمی
خیزانہکھی کرد و بہ مہروان دەلیت
ہہو الپرسیم کردیت، ہاوریکانت وتیان بہہوی
پرسہوہ گہراویتہوہ. مہروان کہ گہرانہوہ
یونس لہ مہروان دەپرسیت دەزانیت ئەنجامی
ئامادہنہبونت لہ ئەزمونی ئەو رۆژہدا چییہ؟
مہروان لہژیر لیوہوہ وتی نازانم! بہلام یونس
بہ پوزیکہوہ وتی سبہینی لہکولیز دەتبینم.

کہ یہکتریان بینی، یونس ہہرہک ئەوہی
باوکی بیت دەستی مہروان دەگریت و دەبیات
بۆ نوسینگہی ماموستای ئەو وانہیہی کہ
مہروان رۆژی تاقیکردنہوہ کہ ئامادہنہبوبو.
یونس لہبری مہروان قسہی دەکرد و
رونیکردہوہ کہ کاریکی ناچاری بوہ.. ئینجا

پهيوهندي بهكهيڪوهڪرد و تهلنهفنهكه دهدهاته
دهست ماموستاڪه و ههرزو نهوش دهركهوت
كه ماموستاڪه زور شادمان بو بهو پهيوهندي
يه لهگهل نهو كهسهدا كه لهتهكيدا دهديت.
لهكوتاييشدا بهمروان دهليت شتهكه ئاسانهو
هر پيوپستي يهكت ههبو، ئيره به نوسينگهي
خوت بزانه!

لهو روژهوه مهروان ههستيڪرد كه يونس
خويندكار يكي ئاساي نيهه، ههرچهند پتر
تيكه لاودهبون و پهيوهنديا بههيزتر دهبو، نهو
هستهش هلهدهكشا و ههلسوكهوتيشي
تهموژيكي بهسرهوه دهبينرا، تلهفوني زور
بهكار دهبرد، ههمو شطيكي لهبارهي
ماموستاكانهوه دهزاني، لهناكاو چهند روژيڪ
ندههينرا .. روژيڪ كه پيڪهوه پياسهيان
دهکرد، پهنجهي بو ماموستايهڪ دريژکرد و
گوتي نهوه نافر هتيكي سهماكاري مارهکردوه
له شهقامي ههره نيشتهجي يه. جاريكيشيان

گوتی : تهماشای ئەو خویندکارە بکە، ھاوړی
یەکی خۆی بەسەر یەوہ گیرا، مەر وان تو
جاریک لە گەل کور ی کدا نەخەو تویت؟

وہک دابونەریتی گوندنشینان، کہ مەر وان لە
دیدەنی مائی باوکی گەر ایەوہ، ھەندیک
خوار دنی ھینابو، بو نیوہر و خوانیک یونس
بانگ دەکات بو خوار دنی برنج بە مراوی.
ھەر لەو بو نە یەشدا یونس و موراد یەکتریان
ناسی، ھەر جەند ھیچ کامیان بەو یەکتەر ناسینە
شادمان نەبون، بە لام یونس نەبیردە سەر خۆی
و ئاسایی و ھریگرت و گالتەو پیکەنینی لە گەلدا
دەکردو لاسایی قسەکانی دەکردەوہ بە
شیوہزاری گوندنشینان. کار دانەوہی مورادیش
ھەر ئەوہو بە ناچار ی بلت من دەچم
سەر خەویک دەکەم. مألەکہ یەک ژوری
نوستنی تیدابو، بو یە مەر وان بە یونس دلت با
ئیمەش بچینە دەرەوہ پیاسە یەک بکەین و
موراد بخەویت، بە لام یونس ھەر ھەستایە پی

و جووه سهر جيڳه خواهه كهى موراد، خوى
ليڊر ٻڙ ڪر دوگوٽى منيش دهخهوم!
جگه لهو شيوازي هه لس و كهوته
بيشهر مانهيهى يونس، ههر گيز چاوهر وانى
ئه وهشيان نهده ڪرد شهو و يش بمينيتهوه، بويه
موراد ته ماشايه ڪى پير له خهشم و رق
وتورهى يونس دهكات، هه ناسهيه ڪى قول
هه لده ڪيشيت و پشتى تي ڪرد. مهر وانيش وهڪ
ڪاره با گرتبتي، نهيده زانى چيبكات، چاڪه
يونس به سهر يهوه دهستي بهستبو، به توني
دهنگيڪ كه هيچ ههستي ڪى دوستانهى تيدانهبو،
گوٽى مال مالى خوته! ههر بهراستيش مال
بووه مالى خوى وچهندين جار لهوى دهنوست،
ههر بهوه شهوه نهوهستا، چهند جار يڪ
هاور پيشى دههينايهوه، خوار دنيشيان دهخوارد
وپوليڪيشيان نهدهدا، لههه مو ئهوانهش خراپتر
خوى ڪر دبووه كهلهگا، ويستي خوى دهسهپه ناند
بهسهر ياندا، كه دهيويست بنويت دهبو ئهوانيش

گلوپ بکوژیننهوه! بهیانی یهکیان سپیده گه‌یشته
سه‌ریان، په‌یتا په‌یتا زړر و هوړ له‌ده‌رگای
ده‌دا، مه‌روان به‌ئاگاهات ودرگای کرده‌وه،
یونس به‌توره‌یی گوتی مردون؟ کاژیریکه له‌و
به‌ردرگایه و هستاوم.

موراد هیچی بۆنه‌ده‌کرا، داخی دلّی خو‌ی به
مه‌روان ده‌رشت و هانیده‌دا هه‌لو‌یستی هه‌بی‌ت
بۆ کو‌تایه‌هینان به‌ئهم گالته‌بازارو سوکایه‌تی
پیکردنه. مه‌روان له‌و بیزار تر بو، به‌لام خو‌ی
ده‌پار است له‌رو به‌رو بونه‌وه‌ی یونس،
به‌تایه‌تیش که بینیبوی جۆن له‌ شهر دا ده‌بی‌ته
درنده‌یه‌ک، وه‌ک ئه‌و روژه‌ی به‌رام به‌ر چه‌ند
خو‌یندکار ی‌ک به‌شهر هاتن، ده‌دوازده زه‌لامی
له‌ده‌ر هوه‌ی زانکو هینابو، قایشی پانتۆ له‌که‌ی
کرده‌وه، بی‌به‌زه‌یی لی‌یده‌دان و جوینی سوکی
پی‌ده‌دان.

مهروان تۆقپبو، پارچهیهک مقهبا بو، ناتوانیت
ورتهی لیوه بییت، تهنهها نهوندهی لهدهست
دیت، ئواته خواز بییت ریکهوتیک روبات و بی
هاوبه شیکردنی خوی نهم به لایهیان لهکۆل
بکاتهوهو رزگاریان بکات!

روژیک مهروان لهته نیشته یونسهوه
راکشابو، موراد گلۆپه کهی داگیرساند، یونس
هاواریکرد کورم بیکوژینهروهه!
موراد: بوشتیک دهگهریم.

یونس: ئیستا نا، دوایی بوی بگهری! مهروان
خویکردبووه نوستو، زوریش دهترسا.
موراد: ئیستا پیویستمه.

یونس: لینه کهی لهسه ر خوی له داو
ههستایه سه رپی و دهیقیزاند: وتم
بیکوژینهروهه، کهریت یا؟

مهروان له نيو پيخهفه كهيدا دهله رزي، له دلي
خويدا دهوت بر يا موراد گه رهي نهكات،
به لام په لاماري يونس ده دات و ده بيته شهر،
مهروان ايش هر ناو بزي پي ده كرا، هر چند
يونس جنوي زور ناشيريني دها، موراد
رويكرده در گاهه، سهيريكي پر ماناي مهروان
دهكات و به توري ده چي ته ده روه مهروان
نه ده زاني چي بل ايت و چي بكات، ههستي
به شهر مزار يي و بي ده سه لاتي ده كرد، كه
يونس جگه رهيكي داگير ساندو گوتي هه تيوي
ژنه له شفر و شيك!

مهروان بي مروه تي نو اند، نهو سو كايه تي يه
به هاو ر يكيه ي كرا، نهو هه مو جن يو و قسه سو كانه
دهماري نه جو لاندو خويكرده وه به ژير
لي فه كهيدا، يونس يش دو روژ ديار نه بو، سه ري
سي هه م روژ له به رده م كافتري اكه دا وه ستابو
چاو هرواني مهروان ي ده كرد، كه هات
پي يگوت وه ره كاريكي گر نگم پي ته، چون

بۆلای ئوتومبیلیکهوهو گوتی سوار به،
ئوتومبیلی هاوری یهکه، بهدهم ریگاشهوه
گوتی لهگهڵ ئافرهتанда چۆنی؟ موراد ههرچهند
چاوهروانی ئهو پرسیاره ی نهدهکرد، بهلام
لهوهچاکتر بو کهباسی شههکهی بکردایه.
مهروان : ژنان؟ هیچ.

یونس : چۆن هیچ، هاوری یهک، دۆستتکت
نییه؟

مهروان بیریهاتهوه تهنها لهگهڵ (ئیسرای
هاوپۆلیدا که کچیکی دهستپیسخهرو نهترسهو
کاتیک ئهمی ماچدهکرد ، ئهم ئارهقهی شهرمی
دهردهدا!

مهروان : من تهنها بایهخ بهخویندنهکهم
دهدهم،گویی بهو شتانه نادهم.

یونس : ئهوه چ وهلامیکی نمونهیی یه، مهگهر
پیاونیت؟

مەروان :بەچاوی گلەیی یەوہ سەیریکی یونس
دەکات، بەلام ئەو گوتی یونس ی برات
منەتبارت دەکات، بۆئەوہی نەئییّت لە شتیک
بیبەشم کردویت!

مەروان تینەگەشت، وتی چۆن؟

یونس : دواى تاویک دەزانیت، خۆت
بەرەلاکەو بژی!

ئەو رۆژە هەتا ئیوارە بەنیو شاردا دەگەران،
یونس لەبەردەم دوکانیکدا رایگرت و
تەلەفونیک کرد، دواى دە خولەک دوکچ هاتن
و سواربون. مەروان هەرچەند پەشو کابو،
بەلام لەسەریکیشەوہ حەزیدە کرد. ئەوان
گالتەو قسەى خوشیان دەکرد، ئەم هەر
بێدەنگ بو. یونس دەیویست مەروان هاوبەشی
بکات، یەکیک لە کچەکانی هاندا بیجولئینیت،
کچە بیسەرمانە پیکەنینیکی بەرەلایانەى
بەر ویدادا، بەلام کەدیتی بێدەنگەو شەرم

گرتویهتی، دلنیا بو که شهرم دهکات، نه گهرنا
وهک دهلین (دهیخوری و
دهشینیشیت) به خه یالیش کوریکی دیکه بو، وه هاو
وه های دهکردونو کتهی دهگیرایه وه و کچه کان
قاقا پیده که نین و سهرسامی کردبون، به لام
لهر استیدا کشومات پیده نگ دانیشتبو!

مهروان درهنگانیکی شهو، دوا ی خه یال
پلاویکی خوش گهرایه وه، به لام ههر که
درگاکهی کرده وه راچه نی، توشی شوک بو،
که لوپه لی ماله که شکابون و به سهریه کدا
کهوتبون، جل و بهرگ بهونا وه دا
بلاوبوبونه وه، مورادیش دیار نییه. بهر استی
کاره ساته، به لام کی نهمه ی کردو وه، چیبیکات،
پهنا بوکی بیات، مهروان بدوزیته وه؟ تله فونی
بو یونس کرد، له وه لامدا گوتی من سور اخی
ده که م. دوا ی کاژیریک وتی پولیس نهو
کاره ی کردو وه، نهو جو ره کارانهش له فلاتی
خویندکار اندا زور روده دن.

روژی دواتر موراد هاتهوه، چروچاوی
تیکچوبو، رهشداگیرسابو، شوینهواری ئاوسان
و شینبونهوهی پیوه‌دیاربو، مهروان به‌گهرمی و
سۆزهوه به‌روپیری چو، به‌لام مهروان
گوئینه‌دایه و به‌ساردی و دلگرانی یهوه‌گوتی،
لیمگهری کارم هه‌یه. ده‌موده‌ست جانتایه‌کی
گهرهی داگرت و به‌رگ و پو‌شاک‌ی خو‌ی
تیناخنی. مهروان پرس‌ی: موراد چیبووه، من
تیناگهم، به‌لام وه‌لام‌یکی نه‌بیست. مهروان
به‌په‌رو‌شه‌وه‌گوتی: موراد بو وه‌لام ناده‌یته‌وه،
من گونا‌هم چیبه؟ سه‌رم سور‌مابو که تو
دیار‌نه‌بویت، ناچار‌بوم په‌یوه‌ندی به‌یونس‌وه
بکه‌م، نه‌و ناگاداری‌کردم.. موراد که گوئی له
ناوی یونس‌بو، وه‌ک کار‌ه‌با گرت‌بیتی، قیژاندی
به‌رویدا، یونس؟ نه‌و یونس‌هی سه‌پاندت
به‌سه‌رماندا و ئاو‌های به‌من کرد؟ تو نه‌وه‌نده
گیلیت نازانیت له‌گه‌ل ئاسایش کار‌ده‌کات و

لهنیو خویندکار اندا به (چۆله که که) ناوده بریت؟
به داخوه بو بیمروه تیت.

مهروان چهپه سا، ئه بلهق بوبو، ورته ی
ده ده کرد، چاوی به دوای مورادا ده گیرا که
جانناکه ی هه لگرت و چووه دهره وه، به خویدا
چووه وه، هه ر بهر است ئه وه نده گیل و
کالفام، ئه وه مورادم له ده ستدا، ئه ی له گه ل
یونس دا هه لو یستم چیبیت، روبه روی ببه وه وه
ئه گه ر پیو یستیشی کرد پر شهقی بکه م؟ ئای که
رقم لییه تی! درگا که دانه خر ابو، یونس خو ی کرد
به ژوردا، ئای ئه وه چیبیه، ئه م ماله بوئاوها
به سه ریه کدا که وتو وه، موراد هاته وه؟

مهروان هیشتا ترس و دلهر او که به رینه دابو،
قسه کانی مورادیشی نه درکاند، ماله که بیان
کو کرده وه و شته کانیان خسته وه شوینی خو ی و
شهویش یونس له پیخه فه که ی مورادا
نوست، به لم مهروان خه ونه چووه چاوی، هه تا

بهیانی هر گینگلی دهاو نهمدیه نهودیوی
دهکرد، شهر می بهخوی دههات، قیزی له
بیدهسهلاتی بیههلوئیستی خوی دههاتهوه..، نهی
چیبات؟ بیرۆکهیهکی بهبیرداهات نهو خهمه
گهورهیهی بیر بهریتهوه، له جیگهکهی ههستاو
کهدنیا بو، یونس خهوتووه، بی خشیه
تهلهفونهکهیی ههگرت و بهلیستی ناوهکاندا
دهگرا، ناوی لهیلا پاشا سهرنجی راکیشا،
تهلهفونهکهی دانایهوهو ئینجا ژمارهکهی لهیلا
پاشای له تلهفونهکهی خویدا توومار کرد. نهمه
سهرکیشی یهکی خوشه بو سهرهتای
چیرۆکی که خوی دهبیته پالوانهکهی.. بو
یهکجار له ژیانیدا ههستی به نازایهتی یهک
کرد، له لایهکهوه ترسی پهیوهندیکردن
بهکچانهوه شکا و لهولاشهوه تولهی خوی و
موراد له یونس دهکاتهوه! بهلام تهزویهکی
سارد بهسهرتاپای جهستهیدا هات، لهزری،
پیویستو زور وریابیت و سیناریویهکیش

ئامادەبكات بوكاتىك ئەگەر يونس ھەستىکرد
ژمارەى لىدزىوھ. ئى، كەى پەيوھندى بە
لەيلاوھ بكات و چۆن دەستپىكات و چى
بلىت.. بەچەندىن باردا ھىناى و بردى و چەند
سىنارىيۆيەكى پەراوھکرد ھەتا خەوى لىكھوت.
مەروان : ئىوارە باش.

لەيلا: ئىوارە باش، كىيى؟

مەروان : من مەروانم لە كۆلىژى
ئەندازىارى..

لەيلا: قسەكەى پىپىرى: كام مەروان؟

مەروان: ببورە تۆ نامناسىت، ھەروھامنىش
تۆناناسم، دەمەوئىت يەكتر بناسىن.

لەيلا: ژمارەى منت لەكى وەرگرتووه؟

مەروان: بەرىكھوت لەتەلەفونى كەسىكدا بىنىم
بىئەوھى ناوئىكى لەپالدا بىت، وتم بەختى خۆم
تاقىدەكەمەوھ!

لهیلا: جوانه.

مهروان : خاتون باوه ربکهن کهموزور
ناتناسم، دهنگت زور ناسکهوکچیکی
بهریزیت، تنها دهمهویت یهکدی بناسین و
ببینه هاوری، دلنیابهو پهیمانته پیدهدهم اوان
نابیتهوه.

لهیلا : ژماره کهت چون دستکهوت؟

مهروان : جا نهوه چ گرنگی یهکی ههیه، که
من سویندت بو بخوم، ناتناسم و نازانم کئیت،
خویندکاری ئەندازیاریم، تاقیمبکه رهوه، نهگه
به دلت نهبوم یا ههلهیهکم کرد، ههچی
هزده کهیت بیکه.

لهیلا : ببوره ناسیاوی ناکهم.

مهروان ماوهی سی ههفته بهردهوام ههولیده دا،
به لام ههه (نهخیر) ی وهرده گرت، دواتر ورده
ورده لهیلاشی دههینایه قسهو بهوپهیری

تواناشهوه ههولیدهدا وهک لایوکی
بهریزوسۆزدارو دلسۆزو روّحسوک
دهربکهوئیت.. خو ئهگهر جاریک لهیلا
بهنوکتیهکی بخهندایه، ئیتر کۆری تایهن
وایدهزانی ههمو جیهان پیدهکنی و
لهبردهمیدا سهما دهکات! یا کاتیک پرساری
لیدهکرد ئهو روژهی جۆن بهسهردهبات یا
گلهیی دهکرد بو درهنگ پهیهندی کرد، یا
ئهو دهیوت چۆن لهخهو رابوهو بهرچایی
خواردوه، چۆته فرۆشگای پۆشاکای ئافرهتان،
ئهنده کاری تیدهکات ههتا دهگاتهوه
مالهوهوخه دهبیاتهوه ههر دهیهینیت و دهبیات
و نازانیت بهسهر زهوی پهیهه یا به ئاسماندا
دهفریت، بهختهوهری بهریویه، ئهم فریشهیه
ناوی لهیلا مهحموده و گرنگترین شته له
ژیانمدا.. خۆزگه دهمزانی شیوهی چۆنه،
روّحساری، بهژن وبالای، ترسی ئهوهشی
لهدلدایه داوای پهکتر بینین بکات، چاکتره

پهله نه کات، بهتاييه تيش که چند رۆژ يکه
يونس گۆرى گومه، به لام خه يالى خاوه، يونس
به رويه کى ترش وتاله وه په يدا بو، ئه م دلى
دا خور پا، موچر که يه ک له ته و قى سه رى يه وه
به جه سته يدا گوز هر يکرد و له بنى پييه وه
ده رچو، بيئه وه ي قسه يه ک بکن وتى و هره
سوار به و هيچ کاميشيان و ته يه کى له ده م
ده ر نه هات هه تا گه يشتنه (ئه لمه قته م)، ئه م
ته له فونه که شى بيده نگ کرد بو، نه وه ک له يلا
په يه وندي بکات و ده سته که ي بکه ويته رو.

يونس : مه روان که سيک به تو ي گه تو وه من له
ئاسايش کار ده که م؟

مه روان : خو ي گيلکرد، ئاسايش، نهء ، به هيچ
جوړيک، ئاسايشى چى؟ به لام يونس
به گو مانه وه سه يريکى کردو گوتى به لام ئه وه
راستى يه.

مه روان : و اتا له گه ل ئاسايش دا کار ده که يت؟

یونس : بهائی، به لام نهک بهو شیوهیهی تو
بیری لیده که هیته وه یا خه لک دهیلین. ئاسایش
دهستگایه کی نیشتمانی یه بو دژه تیرور و
دوژمنانی گهل و ولات. ئاسایش هر بریتی
نییه له ئهفسهرو سهرباز، به لکوپزیشک،
ئهندازیار، نوسهرو جووره ها توژی کومهلی
تیدایه، تو بهوه مه خه له تی له فیلمی سینه مادا
ده بیینیت، ئاسایش زور له وه قولتره که
تو به بیرتدا دیت، کارکردنیش تیددا شهره فیکه
گه وره یه و دست هه موکس ناکه ویت. ئیستا
ده بییت ئاگادارت بکه م که ده میکه به پیی
پلانیک له ژیر چاودیری یه کی توندا دانراویت
بو دلنیابون له رهوتارو کردار وتواناکانت بو
ئه نجامدانی ئه رکه کان.

له وه ده چو مهروان هیچ تینه گه شتییت،
به په شوکاوی یه وه وتی چاودیری چی و
ئه رکی چی، ئه وه تو باسی چیده که هیت؟

یونس: گوی بدهمن، تو مندا ل نیت، پیاویت و
ئهو هی پیتده لیم زور گرنگ و نهینی یه و له
به زترین ئاسته وه راسپیر در اوم بو ئه نجامدانی
ئهم کاره. ئهو ناوچه ی نیشته جی یونه ی تودا
چهند شانیه کی نوستوی تیرور یستانی تیدایه،
ئاماده کاری بو ئوپه راسیونیک ی تیکده رانه ی
گهوره ده کهن، چاکترین شوینیش
بو چاودیری کریان فلاته که ی تویه، که ده بیته
یه کی له بنکه گرنکه گانی چاودیری
وهو الگری به بنکه ی (ج) ناوده بریت.
لهوکاتانه دا که پیشتر بوت دیاریده کرین، کللی
فلاته که له شوینیک ی دیاریکر اودا، داده نییت،
ئفسهرانی ئاسایش به جلی سقیله وه
سهرده کهن و ئامیره گانی چاودیری
ووینه گرتن داده مه زرینن ده سته کار ده بن.
مه روان له ناخیدا پیکه نیی ده هات، به لام
که ده بیینی یونس زور به راستیتی، نهیدرکان.

یونس : مەروان پێویستە ئەرکەکه بەهەند
وەر بگریت، چونکە لەبەرزترین ئاستی نەینی
و مەترسیدایە و پێویستە گەرنگی و نەینیکاری
رۆلی خۆت باش بزانی.

مەروان: کارەکه که ئەوەندە گەرنگ بێت،
چاکتر وایە شوینەکهەم بگۆزیمەوه.

یونس : نە، پێویستە هەموو شتێک ئاسایی
بپروات و شوینەکه کهسێکی ئاسایی دێدا بژی،
ئەو هەش بزانه تیرۆریستانیش چاودێری ئێمە
دەکەن. من دەزانم تۆ پیاویکی ئازاو بوێرو لە
ئاستی ئەو بەرپر سیاریتی یە گەرنگەدا دەبیت.
ئەمە ی و ت و مەروانی بەحەپەساوی و
گومانەوه جێهێشت.

لەژیانی گەلاندا روداو هەن میژو دەگۆرن،
سەروبن هەلیدەگیرنەوه، لەژیانی مەروان یشدا
دو روداو ژیانی ئەوکورەیان سەرلەنوێ

دیاریکردهوه، یهکههه نههه کاریکی نهشتیمانی
پیرۆزه و بهخوی و مالهکهیهوه بهشداری تیدا
دهکات.

کللهکانی له شوینی دیاریکراودا جیهیشت و
سواری پاص بو، بوشاری زانکو. کهدابازی
بینی یانس چاوهروانیتی، یهکسهه
چونهژورهه بیئهوهی کارمهندانی ئاسایش
پرسیاریان لیبکهه، خوینکرد بهژوریکدا و
جهختی لهوهکرد ههتا سبهینی نهیهته
خوارهوه! مهروان بهسهه سوهرمانهوه
پرسیاریکرد بو؟ یونس لهوهلامدا وتی نهوه
پلانی وهزارهتی ناوخویه بو پاراستنی ژیانته،
بی چهندوچون نهجامیده، ههفتهی دوجاره!

یونس ههندیک جار مهروانی دهکرد به
چاودیهر بهسهه یهکیک له خویندکاریکهوه و
راپورتیکی بو بنوسیت نهوه رۆژه چیکردوه.
مهروان لهسهه تادا زور دهترسا، بهلام هیدی

ھېدى شانازى بەۋدەكرد كە كارىكى گرنىگ
ئەنجام دەدات و كەسىكى گرنىگە بۆيە
ووزارەت پارىزگارى ژيانى دەكات، ئەمەش
واتا كەسىكى گرنىگە، پالەوانىكەو رۆلىكى
نىشتىمانى پىرۆز و پىرشكۆدەگىرېت. ئەم
ھەستە كار دانەۋەى لە كردار و رەوتارىدا
جېھىشت و ئاشكرا پېۋەى دىار بو، بەپەلەو
خىرا رېدەكرد وەك ئەۋەى كارىكى گرنىگى
ھەبىت و خۆى وەك خەلكەى دەور و پىشتى
نەدەبىنى، ئەم جىاوازە و بەكارە گرنىگانەى بۆ
نىشتىمانى دەكات لەوان بەرزترە و ھەر لە
خەيال خۆيدا سىنارىۋى ئەو رۆژەى دەنوسى
يەۋە كو گروپە تىرۆرىستەكە دەستگىر دەكەن
و ئەمىش وەك يەككىك لە پالەوانە
بەشدارەكەن رېزى لىدەگىرېت و خەلات
دەكرېت. ئىتر بە جۆرىكى دىكەش لە يونس
دەروانىت، وەك ھاورى و ھابىرى
تىكۆشان..

روداوی دووهم لهیلا بو، که بهدل
خوشیده‌هویست وپانتاییه‌کی فراوانی ژیانی
روژانه‌یی داگیرکردبو، وایدەزانی ئەویش
وهک ئەم وێرانە.. پلانه نهینی یه‌که له‌وه‌شدا
یارمهتی ده‌دات لابه‌رامبەر له‌یلادا بتوانیت
هه‌ستی ده‌رونی به‌راشکاوی ده‌رببریت، ئەوه‌بو
داوای یه‌کتربینینی لێکرد، به‌لام له‌یلا وتی کاتم
نییه، ئیتر دوجارو سی‌جار که دوباره‌ی
ده‌کرده‌وه، له‌یلاش بی‌دلی نه‌کرد و له
کافتریا‌یه‌ک پێکه‌وه دانیشتن. مه‌روان له‌یلا‌ی
بینی زۆر له‌وه جوانتره که ئەو له‌بیری خۆیدا
وینای کردبو، له‌یلا سپی پێستیک‌کی نه‌رم و
ناسکۆله‌ی چاوگه‌ش و قزخاو.. ئیتر و‌ر‌جار
پێکه‌وه داده‌نیشتن و کاتی ئەوه هاتوه‌وه داوای
هاوسه‌رگیری لێبکات، ئەوه بو له‌یلا سوپ‌رایس
بو، له‌لایه‌کی دیکه‌شه‌وه چهند صالح‌یک له
مه‌روان گه‌وره‌تره، مه‌روانیش ده‌یوت ئەوه
ئاسایی یه‌ و‌بیری لێمه‌که‌ره‌وه.. به‌لێ

ئۆپەر اسیۆنەکه بەسەر کەوتوی ئەنجامدراو
ئەندامانی گروپە تیرۆریستەکه دەستگیر کران
و ئەمیش وەک پالەوانیک لەنیو خەڵکدا
دەردەکەوت و هاوسەرگیری لەگەڵ لەیلا
نازداردا دەکات و لەکۆشکی سەر و
هەورەکانەو دەژین!

بەپێی لۆژیک ناتوانین ئەو روداوانە
لێکبەینەو، رۆژیک مەر و ان دەلێت حەز دەکەم
فلاتەکەم ببینیت کە وەک سەرەتایەک دەبێتە
هیلانە ی بەختەو ەریمان، کاتیک لەیلا
پرسیاری کرد لەکێ یە؟ زۆر ئاسایی وتی 86
شەقامی مەنفەلوتی. لەیلا کە ئەو ی بیست،
ئەو روو گەشە ی گرژبو، خیرا وتی کام
نەووم؟ نەوومی شەشەم، فلاتی ژمارە 2. لەیلا
بەرزەپێ هەستا، وتی دەچمە تەوالیت و ئیتر
نەگەر ایەو!!

مهروان زور ههوليدا، بهر دهوام پهيوهندی
دهکرد، بهلام وهلامیک نهبو، خهريکبو
تیکدهچو، نهیدهزانی چی رویدا، نهک کچه
بووادهکات؟ نهیدهزانی چیبکات. تهنانهت
پرسیاری نهخوشخانهکان، بنکهی
پولیس، دوکانهکانی پوشاک فرۆشتن،
سالونهکانی ئارایشت، بهلام سهره داویکی
دهستنهکوت. نهی چیبو، زهوی قوتیدا، ئاسمان
ههلیکشا؟

ههردوکیان لهشه مهنده فهریکدا بهرام بهر یهکتر
دانیشتون، مهروان له شیرزه پیدا ههنا سه برکی
پیکه وتوه..

مهروان: بو؟

لهیلا: بهساردی یهکوه چیت دهویت؟

مهروان: ده مهویت تییگه م.

لهيلا : به گالته پيكر دنه وه : هيشتا
تينه گه يشتويت؟

مهروان : نهء، چي تيبگه م؟

لهيلا : پرسيار له يونس و پاشابكه!

مهروان: يونس، يونس بو؟ چ پهيوه ندي يه كي
به ئيمه وه يه؟ نه ي پاشا كي يه؟

لهيلا : نهو پاشايه ي توي راسپارد، من
تاقيبكه يته وه.

مهروان: نهوه تو ده ئيت چي، باوه ربكه نازانم
باسي چي ده كه يت!

لهيلا به هه لچونه وه: خوت گيل مه كه، شته كه
رون و ناشكرايه، ده ئيتر بر و، پاشا چي
ديكه ي ده ويت، تيري نه خوارد له من؟
كو تا يبي نه ناو ته واو.

مهروان : كو تا يي به چي هي نا؟ لهيلا سو يند
ده خوم نازانم چي رويدا وه.

لهيلا : هموتان پيس و بوگهن و خوږين.

مهر وان : لهيلا تكايه باوهرم پييكه.

لهيلا : باوهر بهچي بكهم؟ نهوه فلاتهكهي
تونييه،چهند مانگيكه دهيدهيت به پاشا من
دهباته نهوي؟

مهر وان : كي دهتباته فلاتهكهي من؟

لهيلا : نهوش نازانيت؟ ناي، همومان
پيسين،بهلام تو لههمومان پيستريت،خوږريت.

لهيلا كچيكي لهشفروش بو،چهند مانگيک
بولهگل يونس يهكتريان دهناسي، روژيک
پييدهليت كه سهرهنگي ناسايش نهحمده غيتي
دهيهوي بيبينييت.نيتر هر نهو بينينه بو،
بهوهويهوه كابرا ناسراو بو،

هرجارهولهشوينيک، يهکيک لهو شوينانهش
فلاتي ژماره/2 نهومي/6 تهلاري 86 ي
مهنفلوتي بو، كه مهر وان تييدا دهزيا.

پاشا ره وشتیکی سهیری هه‌بو، له‌گه‌ل هه‌ر
ئافر هتیک تیکه‌لا و بوایه، چیتەر نه‌یده‌ه‌یست
له‌شفر و‌شی بکات، یاله‌گه‌ل که‌سیکی دیکه‌دا
په‌یوه‌ندی هه‌بی‌ت هه‌تا لئینتیر ده‌بو. له‌یلا
وایده‌زانی پاشا، مه‌روانی راسپاردوه
تاقیبکاته‌وه، هه‌ر چه‌ند له‌وه‌دا زور
هه‌له‌بو، مه‌روان له‌ده‌له‌وه‌ خو‌شیده‌ویست و به‌نیاز
بو هاوسه‌رگیری بکه‌ن، له‌یلاش بریاریدا بو
وه‌ک ئافر هتیکه‌ی ئابرو مه‌ند و سه‌ر به‌رزو
به‌ریژ یانیکی نوێ بژی.

مه‌روان وه‌ک لاشه‌یه‌ک دارزیبیت، شوشه‌یه‌ک
وردوخاش کرابیت، ئه‌وه‌ هه‌مو مۆته‌که‌یه
سواری سه‌ری بوبون، گروپی تیرۆریستان،
شانه‌ی نوستو، ئه‌رکی پاراستنی نیشتمانی،
پاله‌وانیتی و ناوبانگ و
شانازی، فلاته‌که، یونس، موراد، پاشا، ئه‌مانه
هه‌مو تر اوپلکه‌بون. خوی وه‌هاده‌هاته به‌رچاو،
وه‌ک ئه‌وه‌ی ژیان زمانی لیده‌رده‌هینیت و

گالتهی پیدهکات و قاقا دهخهئیت. راستی یهکان
ئاشکر ابون، لهیلا لهباوهشی پاشادابو، ئەمیش
سەرقالی ئەرکی پاراستتی ولات بو له
تیرۆریستان و دواجار میدالیای شانازی دهکهن
بهبهروکیدا، بهلام زۆر ههلهبو، ئەو توپیک
بو، ههمو گهمهیان پیدهکرد، پاشاو یونس ئیستا
دانیشتون به گهوجیتی یهکهی پیدهکهن و
پلانیکی نوێ دادهنن بو دو نیچیری نوێ.
مورادی هاوریشی پشتی تیکرد.

مهروان دهیویست شهپاز لهیهک له بنا گوئی
لهیلا بسر هوینیت ولهشهمندهفهرهکه
خۆفرییدات و بگاته لای یونس پاشا،
سهروگوپلاکیان بشکینیت و ههموشتهکان
بسرپتهوه کهرویاندا، هزیدهکرد خۆی بهاوپته
ژیر شهمندهفهرهکهوه، دهیویست زۆر شت
بکات، بهلام هیچی بۆنهکرا.

ژئدهره كان:

1 - پلانی پینج صالّه : له ولاتانی وئران و
دواکه وته دا، ئه وروپایی یه کان بۆ دلنه وایی به
ولاتانی جیهانی سییه م ناویانده به ن هه رچه ند
ده زانن له پۆلئینکردندا له جیهانی شه شه میشدا
جیگه یان نابیته وه. سه رانی ئه و ولاتانه که
زۆرینه شیان خوینرئو دیکتاتورن، بۆ چاوبه ست
و دلخۆشکردنی گهل هه ر پینج صال جارئیک
پلانئیک بلاوده که نه وه بۆ بوژاندنه وه و
به گه رخستن و پیشخستنی
کشتوکال، پیشه سازی، پهروه رده و فیئرکردن
و..هیچیشی لیصه وزنابیت!

2 - جونئ: دراوی بازاروبازرگانی و کرین
وفرۆشتنه له میصر. نرخه که ی به رامبه ر
دۆلار، دۆلارئیک ده کاته نزیکه ی حه قده جونئ و

نیوه .نوسینی وشه که به و جوړه ی میصری

یه کان ده یلین به کوردی ته سته مه بنوسریت!!!

3 - مکور: پیداگرتن له سهر قسه یه ک، کرداریک
یا هه لوئستیک.

4 - به رسف: په رچه کردار، وه لامدانه وه،
به ریه رچدانه وه.

5 - ئەم میصریانه ناله بار و ئیسک قورسن،
دامناوه له بری (هم المصاوره بجحین و دمهم
ثقیل).

6 - هه تیو خزمه تت ده که م ، به گونجاو ده بینم
بو(عامل معاک واجب ابن الحرام)

7 - قه رافیش : ماسی کارا ، تیکه ل به ئیشی
هه ویر ده کریت بو به رچایی!

*****.

بەرھەمە چاپکراوەکانی نوسەر:

1 - پانۆرامای دیرۆکی دێرین و نوێ کورد، بەرگی
یەكەم، 2017 سلیمانی - کوردستان

2 - پانۆرامای دیرۆکی دێرین و نوێ کورد، بەرگی
دووهم، 2017 سلیمانی - کوردستان

3 - پانۆرامای دیرۆکی دێرین و نوێ کورد، بەرگی
سێهەم، 2017 سلیمانی - کوردستان

4 - سەرنجێک لە کازیک 1959 پێشخان و
پاشخانەکان، چاپی یەكەم (ئەلەکترونی)، 2016،
ئەلەمانیا

5 - سەرنجێک لە کازیک 1959 پێشخان و
پاشخانەکان، چاپی دووهم، 2017 کوردستان -
سلیمانی

6 - سەرنجىك لە كاژىك 1959 پېشخان و
پاشخانەكان، چاپى سېيەم، 2017 كوردستان -
سلېمانى

7 - كوردستان بساتىن بلا اسوار، ترجمە كتاب
(رهوشى كوردان) لكرىم حىسامى، 2013

8 - چەپكىك ھۆنراوہ بو شىخ ئىلياس، 2019
كوردستان - سلېمانى

9 - سەرانى مافيا ، ۋەرگىران لە ئەلەمانى
يەوہ، 2019 كوردستان - سلېمانى

10- ژمارەيەكى زۆر وتارى ميژوي، راميارى،
زمانەوانى، توپژىنەوہى كۆمەلايەتى لە گوڤار و
رۆژنامەوسايتە كوردى يەكاندا.

11 - زنجيرە وتارى سەرەقەلەم و
سەرەداوہكان، ھەفتانەو بوماوہى سائىك لە

گۆڤاری (تاراوگه) دا له بری سه روتار
بلاوده کرایه وه.

به رهه مه کانی نوسه ر که ئاماده ن بو چاپ و
بلاو کردنه وه:

1- گه و جانندن ، کومه له چیرۆکی ته نر ئامیژه،
وه رگی رانه له عه ره بی یه وه.

2 – رستیک گۆرانی فولکلوری کورد، وه رگی رانه
بو زمانی ئه له مانی.

3 – په ندو ئامۆژگاری یه کانی یه سوس (یه سوس
وه ها ده دوا) وه رگی رانه له ئه له مانی یه وه بو
کوردی.

4 - بلویر زه نی جادو گه ر، یازده چیرۆکی ئه له مانی
یه بو مند آلان، وه رگی رانه له ئه له مانی یه وه بو
کوردی.

5 – 55 وتار له به رگی کدا.

6 - لهه وار هوه بۆ هه نده ران.

7- پوخته ی خویندنه وه یه کی ره خنه گرانه له
32 کتیب .
